

УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ З ПРАВ ЛЮДИНИ

НАКАЗ

13 04 2023

м. Київ

№ 40.15/23

Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення моніторингу дотримання обласними державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, об'єднаними територіальними громадами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих в умовах воєнного стану в Україні

Відповідно до статей 3, 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», статті 9 Закону України «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків» з метою впровадження єдиних підходів до проведення моніторингових візитів та безвізних перевірок дотримання обласними державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, об'єднаними територіальними громадами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих, в умовах воєнного стану в Україні, а також підготовки звітів та актів реагування Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини,

НАКАЗУЮ:

1. Затвердити Методичні рекомендації щодо проведення моніторингового візиту дотримання обласними державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, об'єднаними територіальними громадами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих в умовах воєнного стану в Україні, що додаються.
2. Департаменту документального забезпечення та роботи зі зверненнями (Чубара О.С.) забезпечити ознайомлення з наказом представників Уповноваженого та працівників Секретаріату Уповноваженого Верховної ради України з прав людини.
3. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

Уповноважений

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

Додаток
до наказу Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини
13.04.2023 № 40.15/23

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ

**щодо проведення моніторингового візиту дотримання
обласними державними адміністраціями, районними
державними адміністраціями, об'єднаними територіальними
громадами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп
жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих в умовах
воєнного стану в Україні**

Розділ 1. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації розроблені з метою впровадження уніфікованого підходу до здійснення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок дотримання обласними державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, об'єднаними територіальними громадами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих, в умовах воєнного стану в Україні, а також підготовки звітів та актів реагування Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (далі - Уповноважений).

1.2. Моніторинги/перевірки можуть бути виїзними та безвиїзними, плановими та позаплановими.

Моніторинговий візит - виїзна форма роботи працівників Секретаріату Уповноваженого на підставі доручення Уповноваженого, типова форма якого затверджена наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 08 березня 2023 року № 28.15//23 «Про затвердження типових службових записок, доручень Уповноваженого, дозволів та проміжних відповідей» без попереднього повідомлення про час і мету відвідувань та без обмежень їх кількості¹.

Безвиїзна перевірка- форма роботи працівників Секретаріату Уповноваженого щодо встановлення фактичного стану застосування об'єктами моніторингу інклюзивного підходу до подолання негативних наслідків війни і забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих, підтвердження або спростування відомостей про можливі порушення прав і свобод жінок і чоловіків та/або їх груп шляхом перевірки офіційного вебсайту об'єкту моніторингу, а також надсилання опитувальників (за формою, наведеною у додатках 1-6).

Плановий моніторинговий візит/безвиїзна перевірка проводиться відповідно до Плану заходів із реалізації Стратегічних напрямів діяльності Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини на поточний рік² та/або Плану моніторингових візитів та безвиїзних моніторингів Секретаріату Уповноваженого на поточний рік.

Позаплановий моніторинговий візит/безвиїзна перевірка здійснюється за дорученням Уповноваженого на підставі доповідної записки Представника Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів або у разі його відсутності - директора Департаменту моніторингу додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів Секретаріату Уповноваженого або особи, яка виконує його обов'язки, за результатами аналізу інформації, матеріалів, отриманих із різних джерел про можливі порушення прав людини;

Повторний моніторинговий візит/безвиїзна перевірка - візит/перевірка, що проводиться до об'єкта моніторингу, останній візит до якого виявив відповідні порушення, з метою з'ясування стану виконання наданих рекомендацій для їх усунення;

1.3. Основні терміни, що застосовуються у цих Методичних рекомендаціях:

вразливі групи населення - це особи/сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників. До чинників, що можуть зумовити складні життєві обставини, належать: похилий вік; часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті; невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування; психічні та поведінкові розлади, зокрема внаслідок вживання психоактивних речовин; інвалідність; бездомність; безробіття;

¹ Регламент організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затверджений наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 р. № 39.15/23.

² Там само.

малозабезпеченість особи; поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків; ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини; втрата соціальних зв'язків, зокрема під час перебування в місцях позбавлення волі; жорстоке поводження з дитиною; насильство за ознакою статі; домашнє насильство; потрапляння в ситуацію торгівлі людьми; шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією³;

внутрішньо переміщена особа - громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру⁴;

інклюзивне навчання - система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників⁵;

маломобільні групи населення – особи, які зазнають труднощів при самостійному пересуванні, одержанні послуги, необхідної інформації або при орієнтуванні у просторі, зокрема особи з інвалідністю, особи з тимчасовим порушенням здоров'я, вагітні жінки, громадяни похилого віку, особи з дитячими візками⁶;

об'єкт моніторингового візиту/безвиїзного моніторингу – обласні, районні державні адміністрації, об'єднані територіальні громади та їх виконавчі органи (далі – об'єкти моніторингу);

предмет моніторингу – діяльність обласних, районних державних адміністрацій, об'єднаних територіальних громад та її виконавчих органів щодо забезпечення потреб жінок і чоловіків та/або їх груп, зокрема вразливих, в умовах воєнного стану.

Розділ 2. Особливості організації та проведення моніторингового візиту

2.1. Моніторингові візити до об'єктів моніторингу проводяться відповідно до цих Методичних рекомендацій та Регламенту організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 р. № 39.15/23.

2.2. Об'єктами моніторингу є обласні, районні державні адміністрації, об'єднані територіальні громади та їх виконавчі органи, а також їх діяльність щодо дотримання прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих, в умовах воєнного стану в Україні.

2.3. Склад моніторингової групи та її керівника визначає директор Департаменту моніторингу додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, релігійних поглядів та переконань Секретаріату Уповноваженого або особа, яка виконує його обов'язки, за погодженням із Представником Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів (у разі його призначення).

³ Стаття 1 Закону України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 № 2671-VIII.

⁴ Стаття 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 № 1706-VII.

⁵ Стаття 1 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.

⁶ Стаття 1 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI.

До складу моніторингової групи залучаються працівники відділу додержання рівних прав та запобігання дискримінації Департаменту моніторингу додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, інших структурних підрозділів Секретаріату (за погодженням із відповідними представниками Уповноваженого), Регіональні представники Уповноваженого, фахівці/експерти, представники/-ниці громадських об'єднань (зокрема регіональних громадських об'єднань), іноземних неурядових організацій, які працюють у сфері захисту прав людини, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та репрезентують різні групи жінок і чоловіків (за згодою).

2.4. Перед проведенням моніторингового візиту рекомендовано:

- здійснити збір актуальної інформації про об'єкт моніторингу;
- провести аналіз звернень від жінок і чоловіків щодо порушення їхніх прав і свобод об'єктом моніторингу, що надійшли до Уповноваженого під час воєнного стану (у разі їх наявності);

- проаналізувати звіти про попередні моніторингові візити до об'єкта моніторингу з питань недискримінації та дотримання рівних прав і свобод, зокрема дотримання принципів недискримінації, гендерної рівності, прав осіб, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі (у разі їх наявності);

- переглянути аналітичні матеріали громадських об'єднань (зокрема регіональних громадських об'єднань), іноземних неурядових організацій, які працюють у сфері захисту прав людини, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та репрезентують різні групи жінок і чоловіків щодо впливу війни на становище, можливості, доступ до послуг жінок і чоловіків та/або їх груп, зокрема вразливих.

2.5. У день моніторингового візиту керівник моніторингової групи проводить нараду із членами моніторингової групи, під час якої:

- інформує про маршрут та транспорт до місця проведення моніторингового візиту;
- інформує про мандат Уповноваженого відповідно до статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»;
- розподіляє завдання між членами моніторингової групи;
- нагадує членам моніторингової групи про необхідність збереження конфіденційності інформації, отриманої у ході моніторингового візиту, особливо тієї, що отримана під час зустрічей або бесід з жінками і чоловіками, неухильного дотримання правил недискримінаційного ставлення та етичного спілкування під час усіх зустрічей, що відбуватимуться у рамках моніторингового візиту.

2.6. Кожен член моніторингової групи під час моніторингового візиту обов'язково повинен мати при собі: документ, що посвідчує його особу, посвідчення працівника Секретаріату Уповноваженого, технічні засоби фіксації та доручення Уповноваженого. Крім цього, члени моніторингової групи за бажанням під час моніторингового візиту можуть використовувати гігієнічні одноразові засоби захисту (маски, рукавички, бахіли, вологі антисептичні серветки тощо).

Моніторингова група повинна складатися з двох і більше осіб.

2.7. У разі недопуску членів моніторингової групи до об'єкта моніторингу або виникнення екстреної ситуації під час моніторингового візиту керівник моніторингової групи, керуючись пунктом 3.2 Регламенту організації та проведення моніторингових візитів/безвізних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних

меншин, політичних та релігійних поглядів⁷, інформує Представника Уповноваженого з дотримання рівних прав і свобод або директора Департаменту моніторингу дотримання рівних прав і свобод, прав національних меншин, релігійних поглядів та переконань Секретаріату Уповноваженого або особу, яка виконує його обов'язки, та складає в установленому порядку протокол про адміністративне правопорушення згідно зі статтею 188-40 Кодексу України про адміністративні правопорушення (невиконання законних вимог Уповноваженого).

2.8. Складовими проведення моніторингового візиту є:

1. Обов'язкова перевірка об'єкта моніторингу на доступність для жінок і чоловіків з інвалідністю та інших маломобільних груп населення відповідно до вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд»⁸. Для більш детальної перевірки доступності рекомендується використовувати запитання, що містяться у Додатку 2 Методичних рекомендацій щодо проведення моніторингу доступності об'єктів інфраструктури та веб-сайтів органів влади відповідно до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення⁹.

2. Перевірка дотримання прав жінок і чоловіків та/або їх груп, особливо із числа вразливих, під час надання медичних, соціальних, освітніх послуг, послуг із працевлаштування в умовах воєнного стану, повноту доведення до них своєчасної та достовірної інформації про порядок отримання цих послуг.

3. Виявлення фактів порушення прав жінок і чоловіків та/або їх груп, особливо вразливих, зокрема під час надання послуг, доступу до гуманітарної допомоги, пунктів тимчасового перебування (проживання) тощо.

4. Проведення зустрічей та/або бесід із вразливими групами жінок і чоловіків (виключно за їхньою згодою), із представниками/-ницями місцевих громадських організацій, які репрезентують вразливі групи та/або займаються захистом їхніх прав, з метою з'ясування інформації про реальне становище вразливих груп жінок і чоловіків, а також про бар'єри, з якими вони стикаються в умовах воєнного стану.

5. Проведення зустрічей з керівництвом об'єкта моніторингу, уповноваженою особою (координатором) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі.

6. Проведення зустрічей з представниками гуманітарних штабів, пунктів тимчасового перебування (проживання), медичних закладів (*центрів первинної медико-санітарної допомоги, амбулаторії, пологових будинків*), закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (*початкових шкіл, гімназій, ліцеїв*), центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, центрів зайнятості тощо.

7. Ознайомлення з документами, що містять статистичні дані, інформацію з питань, що є предметом моніторингу, та отримання учасниками/-ницями моніторингової групи паперових або електронних копій таких документів.

⁷ Регламент о Регламент організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань дотримання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затверджений наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 р. № 39.15/23.

⁸ ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд», затверджені наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 30.11.2018 р. № 327 «Про затвердження ДБН В.2.2-40:2018 Будинки і споруди. Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

⁹ Методичні рекомендації щодо проведення моніторингу доступності об'єктів інфраструктури та веб-сайтів органів влади відповідно до потреб осіб з інвалідністю та інших маломобільних груп населення. Доступ за посиланням: https://www.adm-km.gov.ua/wp-content/uploads/2021/06/%D0%9C%D0%B5%D1%82%D0%BE%D0%B4%D0%BE%D0%BB%D0%BE%D0%B3%D1%96%D1%8F_%D1%96%D0%BD%D0%B2-23.12.2020.pdf

2.9. Персональна інформація, отримана у ході моніторингового візиту відносно жінок і чоловіків, особливо вразливих, є конфіденційною і не може бути оприлюднена.

Одержана інформація повинна бути підкріплена документальним підтвердженням (*розпорядження, рішення, накази; протоколи засідань консультативно-дорадчих органів; стратегічні та програмні документи; дані статистичної, фінансової, адміністративної звітності та управлінського обліку; реальні практичні приклади проведення оцінки потреб жінок, чоловіків та/або їх груп, особливо з числа вразливих, які постраждали від війни та потребують допомоги; результати консультацій з жіночими правозахисними організаціями; приклади ініціатив, спрямованих на задоволення потреб та інтересів різних груп жінок і чоловіків - мешканців області/району/громади; приклади інклюзивного підходу під час інформування різних груп жінок і чоловіків - мешканців області/району/громади тощо.*

Дані статистичної та адміністративної звітності, управлінського обліку чи будь-яку статистичну інформацію бажано отримувати з розподілом за статтю, віком, місцем проживання, інвалідністю, статусом внутрішньо переміщеної особи, сімейним та майновим станом та іншими релевантними ознаками, для того щоб можна було проаналізувати тенденції у забезпеченні потреб та задоволенні інтересів жінок, чоловіків та/або їх груп, особливо вразливих, в умовах воєнного стану.

2.10. Під час зустрічей з керівництвом об'єкта моніторингу, уповноваженою особою (координатором) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі керівник моніторингової групи повинен:

- надати для ознайомлення письмове доручення Уповноваженого та службові посвідчення працівників Секретаріату Уповноваженого та/або документи, що посвідчують особу;

- проінформувати про мандат Уповноваженого відповідно до статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»;

- повідомити про порядок та мету моніторингового візиту, а також дотримання умов конфіденційності щодо даних та інформації, отриманої під час моніторингового візиту;

- представити членів/-кинь моніторингової групи.

За згодою керівництва об'єкта моніторингу до зустрічі доцільно також запросити представників структурних підрозділів, які забезпечують на відповідній території реалізацію державної бюджетної політики, державної політики з питань освіти і науки, державної політики з питань соціальної підтримки та надання соціальних послуг вразливим групам населення, державної політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі (зокрема сексуального насильства) та інших.

Під час зустрічі члени/-кинь моніторингової групи повинні використовувати опитувальник, наведений у Додатку 1 цих Методичних рекомендацій.

Водночас, з метою уточнення моніторинговою групою статистичної та аналітичної інформації про становище, можливості та потреби різних груп жінок і чоловіків, особливо з числа вразливих груп, за погодженням із керівництвом об'єкта моніторингу можуть відбуватися окремі зустрічі з представниками відповідних структурних підрозділів обласної/районної державної адміністрації, сільської/селищної/міської ради у попередньо узгоджений та зручний для всіх час.

2.11. Під час зустрічей з представниками гуманітарних штабів, притулків/пунктів тимчасового перебування (проживання) жінок і чоловіків, які постраждали від війни,

закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді керівник моніторингової групи повинен:

- надати для ознайомлення письмове доручення Уповноваженого та службові посвідчення працівників Секретаріату Уповноваженого та/або документи, що посвідчують особу;

- поінформувати про мандат Уповноваженого відповідно до статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»;

- повідомити про порядок та мету моніторингового візиту, а також дотримання умов конфіденційності щодо даних та інформації, отриманої під час моніторингового візиту;

- представити членів/-кинь моніторингової групи.

Члени/-кині моніторингової групи повинні використовувати:

- опитувальник, наведений у Додатку 2 цих Методичних рекомендацій, під час зустрічі з представниками гуманітарних штабів з метою з'ясування доступності, якості та обсягу наданої допомоги щодо забезпечення потреб різних цільових груп жінок і чоловіків, зокрема вразливих;

- опитувальник, наведений у Додатку 3 цих Методичних рекомендацій, під час зустрічі з представниками притулків/пунктів тимчасового перебування (проживання) з метою оцінки доступності цих закладів для проживання жінок і чоловіків з інвалідністю та інших маломобільних груп, а також з'ясування, чи створено належні та комфортні умови для проживання різних груп жінок і чоловіків, які постраждали від війни;

- опитувальник, наведений у Додатку 4 цих Методичних рекомендацій, під час зустрічі з представниками закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (*початкових шкіл, гімназій, ліцеїв*) з метою з'ясування стану забезпечення освітою дівчат і хлопців, особливо з числа вразливих груп, в умовах воєнного стану;

- опитувальник, наведений у Додатку 5 цих Методичних рекомендацій, під час зустрічі з представниками центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді з метою з'ясування якості та обсягу надання соціальних послуг для різних груп жінок і чоловіків, зокрема з числа внутрішньо переміщених осіб та тих, які постраждали від війни.

2.12. Рекомендації та орієнтовні питання для проведення зустрічей із вразливими групами жінок і чоловіків та/або із представниками/-ницями місцевих громадських організацій, які репрезентують вразливі групи та/або займаються захистом їхніх прав.

Проведення у ході моніторингового візиту зустрічей із вразливими групами жінок і чоловіків або із представниками/-ницями місцевих громадських організацій, які репрезентують вразливі групи та/або займаються захистом їхніх прав, надають численні переваги Секретаріату Уповноваженого, зокрема:

- допомагають з'ясувати реальні проблеми та/або бар'єри, з якими доводиться стикатися різним групам жінок і чоловіків, особливо вразливим, в умовах воєнного стану;

- допомагають виявляти факти порушення прав і свобод різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливих, зокрема факти жорстокого поводження, дискримінаційного та упередженого ставлення до них під час надання їм гуманітарної допомоги, медичних, освітніх, соціальних чи інших послуг, проживання у притулках/пунктах тимчасового перебування (проживання), доступу до інформації тощо;

- залучають різні групи жінок і чоловіків, особливо вразливі, місцеві громадські організації до генерування ідей, рекомендацій щодо запровадження в області/районі/громаді інклюзивних, гендерно чутливих заходів для подолання негативного впливу війни на їхнє становище, можливості, доступ до благ та послуг;

- забезпечують розробку інклюзивних та дієвих рекомендацій для центральних органів виконавчої влади, обласних державних адміністрацій та органів місцевого

самоврядування, які враховуватимуть актуальні потреби різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливих, в умовах воєнного стану;

- покращують обізнаність різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливих, про повноваження Уповноваженого, порядок та підстави звернення до нього у разі порушення прав та свобод людини і громадянина;

- підвищують рівень довіри різних груп жінок і чоловіків до Уповноваженого.

Зустрічі з жінками і чоловіками та/або із представниками/-ницями місцевих громадських організацій можуть відбуватися на будь-якому етапі моніторингового візиту у попередньо запланований та зручний для всіх учасників/-ниць час. Для того, щоб залучити більшу кількість різних груп жінок і чоловіків, особливо з числа вразливих, можна поєднувати офлайн-зустріч із можливістю включення всіх охочих онлайн.

Використовуйте різні канали комунікації, щоб якнайкраще запланувати зустрічі та налагодити контакт із різними групами жінок і чоловіків, представниками/-ницями місцевих громадських організацій. Зокрема, до каналів комунікації можуть належати:

- вебсайт Уповноваженого, офіційна сторінка Уповноваженого у мережі «Фейсбук», де буде розміщено повідомлення із запрошенням та одночасною реєстрацією на майбутню зустріч;

- звернення до представництва міжнародних організацій, проєктів міжнародної технічної допомоги, з якими здійснює співпрацю Уповноважений. Вони зможуть надати перелік своїх партнерських громадських організацій на регіональному рівні, яких можна залучити до участі у зустрічах або через яких можна розповсюдити повідомлення для різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливих, про проведення зустрічі;

- друковані листівки, які можуть бути розповсюджені через регіональне представництво Уповноваженого у тому регіоні, де планується проведення майбутнього моніторингового візиту;

- відеоповідомлення, записане жестовою мовою (за можливості).

Важливо також подбати про безпечне та комфортне для всіх учасників/-ниць середовище, що сприятиме змістовній зустрічі та обговоренню. Зверніть увагу на такі аспекти:

- обране для проведення зустрічі приміщення має бути обладнане бомбосховищем або укриттям, а також бути достатньо просторим для того, щоб зручно розмістити всіх учасників/-ниць;

- обираючи приміщення, зверніть також увагу на його доступність для людей з інвалідністю або інших маломобільних груп населення (*наявність пандусів, відсутність порогів, широкі двері та коридори, справні ліфти, наявність пристосованої вбиральні тощо*);

- за можливості необхідно забезпечити переклад жестовою мовою, якщо участь у зустрічах беруть жінки і чоловіки із порушенням слуху (*нечуючі або слабочуючі*);

- проведення тільки онлайн-зустрічей може ускладнити участь у них таких вразливих груп, як самотні жінки і чоловіки пенсійного віку, жінки і чоловіки із сільських чи віддалених населених пунктів громади, що мають обмежений доступ до інтернет-мережі.

На початку зустрічі керівник моніторингової групи має поінформувати учасників про мету зустрічі, а також про мандат Уповноваженого відповідно до статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

Кожен член/-киня моніторингової групи повинні ставитись із повагою до учасників/-ниць зустрічі, уникати стереотипних та дискримінаційних висловлювань. Зустріч повинна проводитися у ситуації повної довіри та доброї волі.

Обов'язково потрібно запитати в учасників/-ниць зустрічі згоду на розмову та повідомити, що їхні відповіді не будуть повідомлятися іншим людям, а будуть опрацьовані та подані у звіті у знеособленому вигляді.

Необхідно поважати право учасника/-ниці зустрічі відмовитися відповідати на будь-яке запитання.

Якщо в учасника/ниці виникають пропозиції або рекомендації під час зустрічі, вони обов'язково мають бути відображені у звіті.

Запитання для розмови із жінками і чоловіками, зокрема з числа вразливих груп та тих, які постраждали від війни¹⁰:

- З якими проблемами та/або бар'єрами¹¹ Вам доводиться стикатися в умовах воєнного стану?

- Чи здійснювалася оцінка Ваших потреб у допомозі та/або послугах (медичних, освітніх, соціальних послугах, послугах з працевлаштування тощо) в умовах воєнного стану?

- В умовах воєнного стану якими є Ваші першочергові практичні (базові) та стратегічні потреби (медичні, освітні, соціальні та інші)?

- Чи вплинуло запровадження воєнного стану на обсяг, доступність та якість надання у Вашій громаді послуг (медичних, освітніх, соціальних та інших)?

- Чи звучали на Вашу адресу образливі вислови, коментарі або Ви зазнали дискримінаційного ставлення з боку представників гуманітарного штабу під час отримання допомоги або під час влаштування/проживання у притулку/пункті тимчасового перебування?

- Чи звучали на Вашу адресу образливі вислови, коментарі або Ви зазнали дискримінаційного ставлення під час прийому та/або консультацій з боку представників обласної/районної державної адміністрації, сільської/селищної/міської ради?

- Чи звучали на Вашу адресу образливі вислови чи коментарі з боку мешканців/-нок приймаючої громади?

- Чи залучали Вас представники обласної/районної державної адміністрації/органу місцевого самоврядування до консультацій під час розроблення заходів/ініціатив, спрямованих на захист та підтримку в умовах воєнного стану?

- Чи звучали на Вашу адресу образливі вислови, натяки або коментарі з боку працівників під час консультування або надання медичних, освітніх, соціальних та інших послуг?

- Чи відомо Вам про ініціативи та/або послуги, які започатковані у громаді, де Ви наразі мешкаєте для подолання негативних наслідків війни?

- Яких заходів, на Вашу думку, доцільно вжити для мінімізації негативних наслідків війни на Ваше становище або становище Вашої сім'ї?

¹⁰ Перелік запитань для розмови не є вичерпним.

¹¹ Бар'єри - це фактори, що не дозволяють різним групам жінок і чоловіків, особливо вразливим, мати повний і рівний доступ і брати участь в усіх сферах життєдіяльності суспільства. Бар'єри: **фізичні бар'єри** (наприклад наявність сходів та відсутність пандуса, ліфта або підйомника); **інформаційно-комунікаційні бар'єри** (наприклад тільки один формат або мова використовується для надання інформації); **бар'єри щодо ставлення** (наприклад негативні та/або стереотипні уявлення, дискримінація щодо вразливих груп жінок і чоловіків, виключення їх з процесу обговорень/консультацій щодо потреб в умовах війни); **економічні бар'єри** (наприклад відсутність фінансових ресурсів у жінок/чоловіків з інвалідністю для купівлі/заміни асистивного обладнання); **політичні (або інституційні) бар'єри** (наприклад дискримінаційна політика щодо вразливих груп жінок і чоловіків або відсутність конкретних заходів, спрямованих на задоволення особливих потреб та покращення становища вразливих груп жінок і чоловіків); **бюрократичні бар'єри** (наприклад ускладнена процедура отримання послуг).

- Якої допомоги в умовах воєнного стану потребуєте Ви особисто або члени Вашої сім'ї?

Запитання для розмови представниками/-ницями місцевих громадських організацій, які репрезентують вразливі групи та/або займаються захистом їхніх прав¹²:

- З якими проблемами стикнулась ваша організація в умовах воєнного стану?

- У разі, якщо ваша організація здійснювала аналіз, поділіться, з якими проблемами або бар'єрами в умовах воєнного стану доводиться стикатися вразливій групі, чії права Ви захищаєте.

- Чи залучають обласні державні адміністрації/районні державні адміністрації/виконавчі органи об'єднаних територіальних громад громадські організації до збору даних, оцінювання потреб вразливих груп жінок і чоловіків у допомозі та послугах в умовах воєнного стану?

- Чи вплинуло запровадження воєнного стану на обсяг, доступність та якість надання у вашій громаді послуг (медичних, освітніх, соціальних та інших)?

- Чи залучали представники обласної/районної державної адміністрації/органу місцевого самоврядування вашу організацію до консультацій під час розроблення регіональних/місцевих програм, заходів, спрямованих на захист та підтримку вразливих груп жінок і чоловіків, у зв'язку із введенням воєнного стану?

- Чи можете назвати приклади ініціатив або співпраці з обласними державними адміністраціями/районними державними адміністраціями/виконавчими органами об'єднаних територіальних громад, спрямованих на задоволення потреб та інтересів різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливих та тих, які постраждали від війни?

- Яких заходів, на думку вашої організації, доцільно вжити для захисту та підтримки вразливих груп жінок і чоловіків, подолання негативних наслідків війни на їхнє становище, розширення можливостей тощо?

2.13. Під час моніторингового візиту члени моніторингової групи повинні ознайомитися з документами, що містять інформацію/відомості з питань, що є предметом моніторингу, зокрема:

- розпорядження або інший документ про затвердження положення та склад гуманітарного штабу;

- прогнози та програмні документи, які містять заходи, спрямовані на захист та підтримку вразливих груп жінок і чоловіків, особливо тих, які зазнали негативного впливу війни (наприклад цільові програми підтримки внутрішньо-переміщених осіб, надання соціальних послуг (або соціального захисту), надання населенню медичних послуг, послуг з питань зайнятості, освіти, сприяння розвитку підприємництва тощо);

- паспорти бюджетних програм, що містять інформацію/заходи, спрямовані на підтримку, надання послуг та захист вразливих груп жінок і чоловіків, особливо тих, які зазнали негативного впливу війни;

- дані адміністративної звітності, управлінського обліку, що містять інформацію про надані послуги жінкам і чоловікам, особливо з числа вразливих та тим, які зазнали негативного впливу війни;

- інші релевантні до предмету моніторингу документи та аналітичні звіти об'єкта моніторингу.

2.14. Упродовж візиту члени моніторингової групи заповнюють опитувальники, наведені у додатках 1-5 цих Методичних рекомендацій, а також фіксують інші факти, встановлені під час виїзного моніторингу. Усі члени моніторингової групи відповідають за

¹² Перелік запитань для розмови не є вичерпним.

якість, достовірність та повноту проведення моніторингового візиту в межах повноважень та визначених завдань.

У разі виявлення під час візиту випадків грубого порушення прав і свобод жінок і чоловіків та/або їх груп, особливо вразливих та тих, які зазнали негативного впливу війни, керівник моніторингової групи негайно вживає невідкладних заходів реагування.

Враховуючи об'єм інформації, яку має зібрати моніторингова група, рекомендується використовувати онлайн-інструменти для заповнення відповідальними працівниками об'єкта моніторингу опитувальників, наведених у додатках 1-5 цих Методичних рекомендацій (наприклад, гугл-документ).

Розділ 3. Складання звіту про проведення моніторингового візиту

3.1. За результатами моніторингового візиту готується звіт, у якому відображаються зібрані дані та інформація про стан дотримання об'єктом моніторингу прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих в умовах воєнного стану; врахування потреб та інтересів різних груп жінок і чоловіків, особливо з числа вразливих та тих, які зазнали негативного впливу війни, у стратегічних і програмних документах, а також заходах та ініціативах; інформація про факти порушення прав і свобод жінок і чоловіків та/або їх груп; основні проблеми, виявлені під час моніторингу, а також рекомендації щодо їх усунення.

3.2. Структура звіту передбачена формою, що наведена у додатку 6 цих Методичних рекомендацій.

3.3. До звіту долучаються копії документів, фотографії (у разі їх наявності), статистичні дані або інші матеріали, що ілюструють або доповнюють звіт.

3.4. Підготовка звіту за результатами моніторингового візиту здійснюється у строки, визначені пунктами 5.4 - 5.6 Регламенту організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів¹³.

3.5. Копія звіту за результатами моніторингового візиту із супровідним листом за підписом Представника Уповноваженого з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів (а у разі його відсутності - Директором Департаменту моніторингу додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, релігійних поглядів та переконань Секретаріату Уповноваженого) не пізніше трьох робочих днів після складання звіту надсилається керівнику об'єкта моніторингу для ознайомлення, усунення виявлених порушень прав і свобод жінок і чоловіків та/або їх груп, зокрема вразливих, та виконання наданих рекомендацій.

3.6. Опрацювання звітів, підготовка актів реагування, систематизація та аналіз виявлених порушень прав і свобод жінок і чоловіків та/або їх груп, здійснюються за правилами, визначеними пунктами 5.7 - 5.10 Регламенту Регламент організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів¹⁴.

¹³ Регламент організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затверджений наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 р. № 39.15/23.

¹⁴ Регламент організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затверджений наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 р. № 39.15/23.

Додаток 1 до Методичних рекомендацій

ОПИТУВАЛЬНИК

для моніторингу дотримання обласними державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, об'єднаними територіальними громадами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих, в умовах воєнного стану в Україні

Назва _____ об'єкта _____ моніторингу _____

Контактні дані відповідального працівника/-ниці об'єкта моніторингу (для уточнення додаткової інформації опитувальника)

Дата заповнення опитувальника «___» _____ 20__ року

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Загальні питання діяльності гуманітарних штабів			
1.	Чи створено області/районі/територіальній громаді гуманітарний штаб?	Так ☐ Якщо «Так», коли створено гуманітарний штаб? Які завдання та напрямки роботи гуманітарного штабу?	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		Хто залучений до роботи гуманітарного штабу (*за можливості вкажіть, будь ласка, яка кількість жінок і чоловіків залучені до роботи)?	
2.	Чи здійснюється гуманітарним штабом оцінка та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп, які постраждали від війни та потребують допомоги?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, результати оцінки базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	Ні ☐
2-1.	Чи здійснюється у партнерстві з громадськими організаціями, жіночими правозахисними організаціями оцінка та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп, які постраждали від війни та потребують допомоги?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, у партнерстві з якими громадськими організаціями, жіночими правозахисними групами здійснювалась/здійснюється оцінка базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	
3.	Чи має гуманітарний штаб критерії пріоритетності надання допомоги жінкам і чоловікам, які постраждали від війни (наприклад жінкам і чоловікам похилого віку, з інвалідністю, малозабезпеченим жінкам і чоловікам, вагітним жінкам, самотніми матерям/батькам тощо)?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, критерії пріоритетності надання гуманітарної допомоги жінкам і чоловікам, які постраждали від війни: - нагальна потреба отримувача гуманітарної допомоги ☐; - життєво важлива потреба отримувача гуманітарної допомоги ☐; - вразливість отримувача гуманітарної допомоги ☐; - інше (вкажіть) _____ _____.	Ні ☐
4.	Чи є у гуманітарному штабі можливість здійснювати адресний довіз допомоги	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	<i>(наприклад питної води, продовольчих наборів, засобів особистої гігієни тощо) до місць проживання/перебування вразливих груп жінок і чоловіків (наприклад жінок і чоловіків з інвалідністю, самотніх лежачих жінок і чоловіків похилого віку, вагітних жінок, жінок і чоловіків, які проживають у віддалених населених пунктах тощо)?</i>	Якщо «Так», зазначте, будь ласка, практичні приклади адресного довозу гуманітарної допомоги вразливим групам жінок і чоловіків.	
Участь жінок у процесі прийняття рішень			
5.	Чи залучалися або залучаються жіночі правозахисні організації до консультацій під час розроблення регіональних/місцевих програм, заходів, спрямованих на захист та підтримку вразливих груп жінок і чоловіків у зв'язку із введенням воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, з якими жіночими правозахисними організаціями проводяться консультації. Наведіть, будь ласка, приклади цих регіональних/місцевих програм або заходів.	Ні ☐
6.	Чи залучалися або залучаються до консультацій жінки і чоловіки, які перемістилися із територій, де ведуться бойові дії або які перебувають у тимчасовій окупації, до розроблення регіональних/місцевих програм, заходів, спрямованих на їх захист та підтримку у приймаючих громадах?	Так ☐ Якщо «Так», наведіть, будь ласка, приклади цих регіональних/місцевих програм або заходів.	Ні ☐
7.	Чи є в області/районі/територіальній громаді позитивні приклади співпраці (ініціатив) із жіночими правозахисними організаціями або окремими групами жінок, що спрямовані на	Так ☐ Якщо «Так», наведіть, будь ласка, приклади цих ініціатив.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	задоволення потреб та інтересів різних груп мешканців і мешканок області/району/територіальної громади в умовах воєнного стану?		
Безпечний і тимчасовий притулок/пункти тимчасового перебування для жінок і чоловіків, які постраждали від війни			
8.	Чи створено/діють в області/районі пункти тимчасового перебування (проживання) для жінок і чоловіків, які постраждали від війни?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, на базі яких закладів створено пункти тимчасового перебування (проживання)? Додатково вкажіть, який термін перебування у пункті тимчасового перебування (проживання).	Ні ☐
9.	Чи створено у пункті тимчасового перебування належні та комфортні умови для проживання жінок і чоловіків?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, які саме умови створено: - наявність індивідуального спального місця, постільної білизни ☐; - наявність централізованого опалення, вентиляції, електропостачання, освітлення ☐; - наявність кімнат для проживання окремо для жінок, окремо для чоловіків ☐; - наявність обладнаних душових кімнат окремо для жінок, окремо для чоловіків ☐; - наявність пеленальних комодів або столиків для малюків ☐; - наявність пункту першої медичної допомоги, а також медикаментів першої необхідності ☐;	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		- наявність кухні для самостійного приготування та споживання їжі ☐; - наявність безкоштовної питної води та продуктів харчування ☐; - наявність безпечного укриття (бомбосховища) ☐; - наявність відокремлених місць для куріння ☐; - наявність дитячих кімнат/майданчиків ☐; - інше (вказіть)	
10.	Чи пропонуються додаткові послуги для жінок і чоловіків, які проживають у пунктах тимчасового перебування (проживання), щоб забезпечити їм належні та комфортні умови?	Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які послуги пропонуються, наприклад: - послуга з приготування їжі (безоплатно ☐; на платні основі ☐); - послуга з надання посуду для приготування їжі (безоплатно ☐; на платні основі ☐); - послуга з прання одягу (безоплатно ☐; на платні основі ☐); - послуга з прасування одягу (безоплатно ☐; на платні основі ☐); - послуга з дозвілля хлопців і дівчат дошкільного та/або шкільного віку (безоплатно ☐; на платні основі ☐); - інші послуги (вказіть)	Ні ☐
11.	Чи доступні пункти тимчасового перебування (проживання) для жінок і чоловіків з інвалідністю?	Так ☐ Додатково, будь ласка, зазначте, чи обладнані пункти тимчасового перебування (проживання):	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді
		- пандусом під відповідним кутом нахилу <i>(не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см і шириною не менше 120 см)</i> ☐; - у разі відсутності пандусу – наявними підйомними механізмами <i>(іншими приладами розумного пристосування)</i>, що дозволяють людям з інвалідністю увійти до будівлі, у якій розташований пункт тимчасового перебування (проживання) ☐; - наявність вільного простору для маневрування крісла колісного <i>(не менше 150 см внизу та вгорі перед пандусом)</i> та відсутність перешкод поруч для входу до приміщення пункту тимчасового перебування (проживання) ☐; - ліфтом та/або підйомником усередині будівлі пункту тимчасового перебування ☐; - у разі наявності сходів усередині пункту тимчасового перебування (проживання) облаштування пандусом <i>(не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см)</i> з шириною не менше 120 см ☐; наявність ліфта та/або підйомника ☐; - санітарно-гігієнічним приміщенням/кімнатою, облаштованою під потреби людей з інвалідністю <i>(розташоване на доступному поверсі)</i> ☐; ширина кабіни санітарного вузла 165 см і глибина 180 см ☐; ширина дверних прорізів не менше 90 см ☐; наявність поручнів поруч із унітазом на висоті 90 см ☐; наявність умивальника, розміщеного на висоті 70 см ☐. Зазначте, будь ласка, на якому поверсі (поверхах) розташований пункт тимчасового перебування (проживання)? За можливості, надайте, будь ласка, фотоматеріали на підтвердження забезпечення доступних умов.

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
12.	Чи здійснюється періодично працівниками територіального управління Національної поліції перевірка дотримання правопорядку у пунктах тимчасового перебування (проживання)?	Так ☐	Ні ☐
Освіта			
13.	Чи організовано в області/районі/територіальній громаді навчання для хлопців і дівчат шкільного віку ¹⁵ ?	Так ☐ Якщо «Так», у якому форматі працюють загальноосвітні навчальні заклади: - очний ☐ ; - дистанційний ☐ ; - змішаний (поєднує дистанційний та очний формати) ☐ .	Ні ☐
14.	Чи змінилися можливості дівчат, хлопців, зокрема із числа вразливих груп, у доступі до освітніх послуг в умовах воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, як змінилися можливості у доступі до освітніх послуг.	Ні ☐
15.	Чи здійснюється оцінка потреб у питаннях організації та надання освітніх послуг для хлопців і дівчат, зокрема для хлопців і дівчат шкільного віку, із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, приклади оцінки потреб.	Ні ☐

¹⁵ Зазначене питання релевантне для тих областей та громад, де заклади освіти перебувають у відносно безпечній ситуації.

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
16.	Чи використовує область/район/територіальна громада потенціал педагогів – жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб – для надання освітніх послуг?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, яку кількість педагогів із числа внутрішньо переміщених осіб вдалося залучити до надання освітніх послуг: - жінок ☐; - чоловіків ☐.	Ні ☐
17.	Чи вживаються заходи для забезпечення рівного доступу до освітніх послуг дівчат, хлопців, зокрема із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐
18.	Чи вживаються заходи для організації інклюзивного навчання для дівчат, хлопців з особливими освітніми потребами?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐
Продовольча безпека			
19.	Під час складання списку продовольчих наборів/продовольчих товарів для розподілу чи здійснюється обговорення/консультації із вразливими групами жінок і чоловіків (наприклад з жінками і чоловіками з інвалідністю, жінками і чоловіками похилого віку, жінками і чоловіками із числа багатодітних та малозабезпечених сімей, жінками і чоловіками із числа внутрішньо переміщених осіб, з матерями-годувальницями	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, з якими вразливими групами жінок і чоловіків здійснювалося/здійснюється обговорення.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	тощо), які продовольчі товари та продукти необхідно занести до списку?		
19-1	Яким чином забезпечується можливість вразливим групам жінок і чоловіків, зокрема жінкам і чоловікам із числа маломобільних груп населення, отримати продовольчі набори/продовольчі товари?	Вкажіть, будь ласка, які заходи або дії вживаються для забезпечення вразливих груп жінок і чоловіків продовольчими наборами/товарами.	
20.	Чи здійснюється перевірка якості та терміну придатності продовольчих товарів і продуктів, які надаються у вигляді допомоги вразливим групам жінок і чоловіків, які постраждали від війни?	Так ☐	Ні ☐
21.	Чи здійснюється моніторинг процесу розподілу продуктових наборів/продуктових товарів серед жінок і чоловіків, які постраждали від війни (наприклад жінок і чоловіків літнього віку, жінок і чоловіків з інвалідністю, жінок і чоловіків із числа національних (етнічних) меншин тощо), з тим щоб виявляти можливі випадки дискримінації, вимагань або жорстокого поводження?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, основні результати проведених моніторингів.	Ні ☐
Зайнятість. Фінансова та соціальна підтримка			
22.	Чи здійснюється в області/районі/територіальній громаді діяльність щодо підтримки працевлаштування	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, ініціативи/заходи з працевлаштування.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	вразливих груп жінок і чоловіків, особливо із числа внутрішньо переміщених осіб?	За наявності дезагрегованих даних за статтю та віком, вкажіть, будь ласка, кількість працевлаштованих осіб у період воєнного стану.	
23.	Чи вживаються в області/районі/територіальній громаді заходи (наприклад щодо зменшення орендної плати за торгову площу на місцевих ринках, введення кредитних канікул тощо) для стимулювання розвитку та підтримки малого та середнього підприємництва жінок і чоловіків?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, заходи стимулювання розвитку та підтримки малого та середнього підприємництва.	Ні ☐
24.	Чи здійснюється оцінка потреб у питаннях організації та надання соціальних послуг для різних груп жінок і чоловіків, зокрема для жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб та тих, які постраждали від війни?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, результати оцінки потреб у соціальних послугах.	Ні ☐
25.	Які види соціальних послуг в умовах воєнного стану є найзатребуванішими серед жінок, чоловіків, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують соціальних послуг?	Денний догляд ☐ Підтримане проживання ☐ Соціальна адаптація ☐ Кризове втручання ☐ Фізичний супровід людей з інвалідністю ☐ Супровід під час інклюзивного навчання ☐ Консультації ☐ Соціальний супровід ☐	

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		Представництво інтересів ☐ Соціальна профілактика ☐ Посередництво (медіація) ☐ Переклад жестовою мовою ☐ Догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних ☐ Натуральна допомога ☐ .	
26.	Чи приймалися рішення про надання соціальних послуг екстрено (кризово) жінкам, чоловікам, сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, якій кількості жінок ☐, чоловіків ☐, сімей ☐ надано соціальні послуги екстрено (кризово).	Ні ☐
27.	Чи були випадки зменшення фінансування регіональних/місцевих програм з питань соціального захисту, закладів соціального захисту задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?	Так ☐	Ні ☐
Охорона здоров'я			
28.	Чи вживаються заходи щодо забезпечення надання жінкам і чоловікам, зокрема із числа	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	вразливих груп, належної медичної допомоги, навіть екстреної, в умовах воєнного стану?		
29.	Чи були випадки зменшення фінансування регіональних/місцевих програм розвитку, підтримки комунальних закладів охорони здоров'я та надання населенню медичних послуг задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?	Так ☐	Ні ☐
30.	Чи змінився обсяг надання послуг та/або скоротилася певна кількість медичних послуг, час прийому одного пацієнта – жінки/чоловіка, навантаження на медичних працівників, які залишилися у медичному закладі, у зв'язку із залученням інших медичних працівників до участі у військових діях?	Так ☐	Ні ☐
Захист від насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства)			
31.	Чи зафіксовані випадки насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства) на території області/району/територіальної громади під час воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, кількість зафіксованих випадків насильства за ознакою статі (за наявності даних вкажіть кількість випадків).	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
32.	Чи здійснюється інформування жінок і чоловіків, які постраждали від насильства за ознакою статі (зокрема від сексуального насильства) або стали свідками таких випадків, про можливості отримання допомоги та реабілітації?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які канали комунікації використовуються для здійснення інформування.	Ні ☐
33.	Чи були випадки зменшення фінансування послуг з надання допомоги для постраждалих від насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства) задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?	Так ☐	Ні ☐
Доступ до інформації. Збір даних			
34.	Чи забезпечено інклюзивний підхід під час інформування різних груп жінок і чоловіків про: - порядок та умови надання медичних, освітніх, адміністративних та соціальних послуг в області/районі/територіальній громаді в умовах воєнного стану;	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, які формати використовуються для забезпечення інклюзивності та доступності інформації (наприклад шрифт Брайля, жестова мова, повідомлення у спрощеному форматі, фотоілюстрації, відеолісти, записані перекладачем жестовою мовою тощо).	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	- можливості отримання грошової допомоги, ліків, продуктів харчування, засобів особистої гігієни тощо; - можливості інтеграції та адаптації для жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб у приймаючі громади.		
35.	Чи змінився демографічний профіль населення області/району/територіальної громади щодо розбивки за статтю та віком у період воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, на скільки змінився демографічний профіль населення.	Ні ☐
36.	Чи здійснюється оперативне і систематичне виявлення та реєстрація різних груп жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб, які постраждали від війни, з метою здійснення оцінки їхніх потреб у захисті та допомозі?	Так ☐	Ні ☐
37.	Чи є розподілена за статтю та віком інформація (кількісна та якісна) про потреби, можливості та/або запити від осіб, які постраждали від війни (наприклад жінок і чоловіків літнього віку, самотніх матерів/батьків, жінок і чоловіків з інвалідністю, жінок і чоловіків із числа національних (етнічних) меншин тощо)?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, інформацію, розподілену за статтю та віком про потреби, можливості та/або запити від осіб, які постраждали від війни.	Ні ☐
Врахування гендерного підходу до подолання наслідків, спричинених пандемією COVID-2019			

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
38.	Чи здійснюється збір і оприлюднення знеособлених даних про поширення коронавірусної інфекції та вакцинації з урахуванням даних, розподілених за статтю, віком та іншими соціально-демографічними характеристиками?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які дані збираються та оприлюднюються: - за статтю ☐; - віком ☐; - місцем проживання ☐; - інвалідністю ☐; - іншими соціально-демографічними характеристиками ☐; - інше _____. Вкажіть, будь ласка, де оприлюднюються знеособлені дані про поширення коронавірусної інфекції та вакцинації _____.	Ні ☐
39.	Чи використовувалися результати досліджень про вплив COVID-19 на жінок і чоловіків та/або їх груп в Україні (як джерело даних про потреби та інтереси різних груп жінок і чоловіків, зокрема вразливих) під час розробки проектів обласних/місцевих прогнозних та програмних документів?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які дослідження використовувалися: - Оперативна гендерна оцінка становища та потреб жінок в контексті ситуації COVID-19 в Україні ☐; - Гендерний вплив пандемії COVID-19 ☐. Додайте, будь ласка, приклади прогнозних та програмних документів, де містяться згадки та/або відображені рекомендації досліджень про вплив COVID-19 на жінок і чоловіків та/або їх груп в Україні.	Ні ☐
40.	Чи здійснювалася оцінка впливу пандемії та її наслідків на становище та можливості жінок, чоловіків та/або їх груп, зокрема вразливих, у межах _____ області/району/об'єднаної територіальної громади шляхом проведення	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, результати оцінки. Вкажіть, будь ласка, які методи використовувалися під час здійснення оцінки впливу пандемії та її наслідків на жінок і чоловіків та/або їх груп:	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	гендерного аналізу та консультацій із громадськими організаціями, які працюють у напрямку захисту прав вразливих груп населення, та з мешканцями області/району/об'єднаної територіальної громади?	- гендерний аналіз ☐; - консультації із громадськими організаціями, які працюють у напрямку захисту прав вразливих груп населення ☐; - консультації із різними групами мешканців області/громади ☐; - інше _____.	
41.	Чи розроблялися та впроваджувалися заходи для задоволення потреб жінок та чоловіків із числа вразливих груп (наприклад літніх жінок/чоловіків, жінок/чоловіків з інвалідністю; жінок/чоловіків з числа національних (етнічних) меншин; жінок/чоловіків, які живуть з ВІЛ; внутрішньо переміщених жінок/чоловіків; сільських жінок; одиноких матерів/батьків; жінок, які живуть за межею бідності тощо) у посткарантинний період?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, документи, які містять заходи, спрямовані на задоволення потреб жінок та чоловіків із вразливих груп.	Ні ☐
42.	Чи враховувалися гендерні аспекти, особливо у сферах, які зазнають прямого впливу від пандемії COVID-19, при складанні, затвердженні паспортів бюджетних програм та звітів про їх виконання місцевим фінансовим органом та головним розпорядником бюджетних коштів?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, у яких паспортах бюджетних програм враховано гендерні аспекти. Також вкажіть, будь ласка, у яких звітах про виконання паспортів бюджетних програм відображено інформацію та показники, що враховують гендерний аспект.	Ні ☐
43.	Чи забезпечено доступність послуг у сфері охорони здоров'я для жінок і чоловіків різного віку, місця проживання та стану здоров'я,	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	зокрема для жінок і чоловіків з інвалідністю з різними видами нозологій (<i>тестування, проведення медичного огляду, вакцинації тощо</i>)?	Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, у який спосіб здійснюється забезпечення доступності послуг у сфері охорони здоров'я для жінок і чоловіків: - різного віку; - місця проживання; - стану здоров'я; - з інвалідністю.	
44.	Чи забезпечуються засобами особистого захисту, безкоштовним тестуванням на COVID-19, безоплатною вакцинацією проти COVID-19 різні групи жінок і чоловіків, особливо з числа вразливих груп (<i>наприклад літніх жінок/чоловіків, жінок/чоловіків з інвалідністю; жінок/чоловіків з числа національних меншин; жінок/чоловіків, які живуть з ВІЛ; внутрішньо переміщених жінок/чоловіків; сільських жінок; одиноких матерів/батьків тощо</i>)?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, інформацію у розрізі різних груп жінок і чоловіків, зокрема з числа вразливих груп, які забезпечуються: - засобами особистого захисту; - безкоштовним тестуванням на COVID-19; - безоплатною вакцинацією проти COVID-19.	Ні ☐
45.	Чи впроваджуються програми розвитку та підтримки жіночого підприємництва в посткарантинний період?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, приклади програм розвитку та підтримки жіночого підприємництва.	Ні ☐

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування доступності, якості та обсягу наданої гуманітарної допомоги з огляду на забезпечення потреб різних цільових груп жінок і чоловіків, зокрема вразливих

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Загальні питання діяльності гуманітарних штабів			
1.	Чи створено в області/районі/територіальній громаді гуманітарний штаб?	Так ☐ Якщо «Так», коли створено гуманітарний штаб? Які завдання та напрямки роботи гуманітарного штабу? Хто залучений до роботи гуманітарного штабу (<i>*за можливості вкажіть, будь ласка, яка кількість жінок і чоловіків залучені до роботи</i>)?	Ні ☐
2.	Чи здійснюється гуманітарним штабом оцінка та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп, які постраждали від війни та потребують допомоги?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, результати оцінки базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	Ні ☐
2-1.	Чи здійснюється у партнерстві з громадськими організаціями, жіночими правозахисними	Так ☐	

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	зокрема для жінок і чоловіків з інвалідністю з різними видами нозологій (<i>тестування, проведення медичного огляду, вакцинації тощо</i>)?	Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, у який спосіб здійснюється забезпечення доступності послуг у сфері охорони здоров'я для жінок і чоловіків: - різного віку; - місця проживання; - стану здоров'я; - з інвалідністю.	
44.	Чи забезпечуються засобами особистого захисту, безкоштовним тестуванням на COVID-19, безоплатною вакцинацією проти COVID-19 різні групи жінок і чоловіків, особливо з числа вразливих груп (<i>наприклад літніх жінок/чоловіків, жінок/чоловіків з інвалідністю; жінок/чоловіків з числа національних меншин; жінок/чоловіків, які живуть з ВІЛ; внутрішньо переміщених жінок/чоловіків; сільських жінок; одиноких матерів/батьків тощо</i>)?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, інформацію у розрізі різних груп жінок і чоловіків, зокрема з числа вразливих груп, які забезпечуються: - засобами особистого захисту; - безкоштовним тестуванням на COVID-19; - безоплатною вакцинацією проти COVID-19.	Ні ☐
45.	Чи впроваджуються програми розвитку та підтримки жіночого підприємництва в посткарантинний період?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, приклади програм розвитку та підтримки жіночого підприємництва.	Ні ☐

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування доступності, якості та обсягу наданої гуманітарної допомоги з огляду на забезпечення потреб різних цільових груп жінок і чоловіків, зокрема вразливих

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Загальні питання діяльності гуманітарних штабів			
1.	Чи створено в області/районі/територіальній громаді гуманітарний штаб?	Так ☐ Якщо «Так», коли створено гуманітарний штаб? Які завдання та напрямки роботи гуманітарного штабу? Хто залучений до роботи гуманітарного штабу (<i>*за можливості вкажіть, будь ласка, яка кількість жінок і чоловіків залучені до роботи</i>)?	Ні ☐
2.	Чи здійснюється гуманітарним штабом оцінка та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп, які постраждали від війни та потребують допомоги?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, результати оцінки базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	Ні ☐
2-1.	Чи здійснюється у партнерстві з громадськими організаціями, жіночими правозахисними	Так ☐	

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	організаціями оцінка та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп, які постраждали від війни та потребують допомоги?	Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, у партнерстві з якими громадськими організаціями, жіночими правозахисними групами здійснювалась/здійснюється оцінка базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	
3.	Чи є у гуманітарному штабі критерії пріоритетності надання допомоги жінкам і чоловікам, які постраждали від війни <i>(наприклад жінкам і чоловікам похилого віку, з інвалідністю, малозабезпеченим жінкам і чоловікам, вагітним жінкам, самотніми матерям/батькам тощо)?</i>	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, критерії пріоритетності надання гуманітарної допомоги жінкам і чоловікам, які постраждали від війни: - нагальна потреба отримувача гуманітарної допомоги ☐; - життєво важлива потреба отримувача гуманітарної допомоги ☐; - вразливість отримувача гуманітарної допомоги ☐; - інше <i>(вкажіть)</i> _____ _____	Ні ☐
4.	Чи є у гуманітарному штабі можливість здійснювати адресний довіз допомоги <i>(наприклад питної води, продовольчих наборів, засобів особистої гігієни тощо)</i> до місць проживання/перебування вразливих груп жінок і чоловіків <i>(наприклад жінок і чоловіків з інвалідністю, самотніх лежачих жінок і чоловіків похилого віку, вагітних жінок, жінок і чоловіків, які проживають у віддалених населених пунктах тощо)?</i>	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, практичні приклади адресного довозу гуманітарної допомоги вразливим групам жінок і чоловіків.	Ні ☐
Продовольча безпека			

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
5.	Під час складання списку продовольчих наборів/продовольчих товарів для розподілу чи здійснюється обговорення/консультації із вразливими групами жінок і чоловіків (наприклад з жінками і чоловіками з інвалідністю, жінками і чоловіками похилого віку, жінками і чоловіками із числа багатодітних та малозабезпечених сімей, жінками і чоловіками із числа внутрішньо переміщених осіб, з матерями-годувальницями тощо), які продовольчі товари та продукти необхідно занести до списку?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, з якими вразливими групами жінок і чоловіків здійснювалося/здійснюється обговорення.	Ні ☐
5-1	Яким чином забезпечується можливість вразливим групам жінок і чоловіків, зокрема жінкам і чоловікам із числа маломобільних груп населення, отримати продовольчі набори/продовольчі товари?	Вкажіть, будь ласка, які заходи або дії вживаються для забезпечення вразливих груп жінок і чоловіків продовольчими наборами/товарами.	
6.	Чи здійснюється перевірка якості та терміну придатності продовольчих товарів і продуктів, які надаються у вигляді допомоги вразливим групам жінок і чоловіків, які постраждали від війни?	Так ☐	Ні ☐
7.	Чи здійснюється моніторинг процесу розподілу продуктових наборів/продуктових товарів серед жінок і чоловіків, які постраждали від війни (наприклад жінок і чоловіків літнього	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, основні результати проведених моніторингів.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	віку, жінок і чоловіків з інвалідністю, жінок і чоловіків із числа національних (етнічних) меншин тощо), з тим щоб виявляти можливі випадки дискримінації, вимагань або жорстокого поводження?		

Додаток 3 до Методичних рекомендацій

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування доступності притулків/пунктів тимчасового перебування (проживання) для жінок і чоловіків з інвалідністю та інших маломобільних груп та оцінки умови для проживання різних груп жінок і чоловіків, які постраждали від війни

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді
Безпечний і тимчасовий притулок/пункти тимчасового перебування для жінок і чоловіків, які постраждали від війни		

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
1.	Чи створено/діють в області/районі пункти тимчасового перебування (проживання) для жінок і чоловіків, які постраждали від війни?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, на базі яких закладів створено пункти тимчасового перебування (проживання)? Додатково вкажіть, який термін перебування у пункті тимчасового перебування (проживання).	Ні ☐
2.	Чи створено у пункті тимчасового перебування належні та комфортні умови для проживання жінок і чоловіків?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, які саме умови створено: - наявність індивідуального спального місця, постільної білизни ☐; - наявність централізованого опалення, вентиляції, електропостачання, освітлення ☐; - наявність кімнат для проживання окремо для жінок, окремо для чоловіків ☐; - наявність обладнаних душових кімнат окремо для жінок, окремо для чоловіків ☐; - наявність пеленальних комодів або столиків для малюків ☐; - наявність пункту першої медичної допомоги, а також медикаментів першої необхідності ☐; - наявність кухні для самостійного приготування та споживання їжі ☐; - наявність безкоштовної питної води та продуктів харчування ☐; - наявність безпечного укриття (бомбосховища) ☐; - наявність відокремлених місць для куріння ☐; - наявність дитячих кімнат/майданчиків ☐;	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		- інше (вказіть) _____ _____ _____.	
3.	Чи пропонуються додаткові послуги для жінок і чоловіків, які проживають у пунктах тимчасового перебування (проживання), щоб забезпечити їм належні та комфортні умови?	Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які послуги пропонуються, наприклад: - послуга з приготування їжі (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - послуга з надання посуду для приготування їжі (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - послуга з прання одягу (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - послуга з прасування одягу (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - послуга з дозвілля хлопців і дівчат дошкільного та/або шкільного віку (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - інші послуги (вказіть) _____ _____ _____.	Ні ☐
4.	Чи доступні пункти тимчасового перебування (проживання) для жінок і чоловіків з інвалідністю?	Так ☐ Додатково, будь ласка, зазначте, чи обладнані пункти тимчасового перебування (проживання): - пандусом під відповідним кутом нахилу (не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см) шириною не менше 120 см) ☐ ; - у разі відсутності пандусу – наявними підйомними механізмами (іншими приладами розумного пристосування), що дозволяють	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		- інше (вказіть) _____ _____ _____.	
3.	Чи пропонуються додаткові послуги для жінок і чоловіків, які проживають у пунктах тимчасового перебування (проживання), щоб забезпечити їм належні та комфортні умови?	Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які послуги пропонуються, наприклад: - послуга з приготування їжі (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - послуга з надання посуду для приготування їжі (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - послуга з прання одягу (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - послуга з прасування одягу (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - послуга з дозвілля хлопців і дівчат дошкільного та/або шкільного віку (безоплатно ☐ ; на платні основі ☐); - інші послуги (вказіть) _____ _____ _____.	Ні ☐
4.	Чи доступні пункти тимчасового перебування (проживання) для жінок і чоловіків з інвалідністю?	Так ☐ Додатково, будь ласка, зазначте, чи обладнані пункти тимчасового перебування (проживання): - пандусом під відповідним кутом нахилу (не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см) шириною не менше 120 см) ☐ ; - у разі відсутності пандусу – наявними підйомними механізмами (іншими приладами розумного пристосування), що дозволяють	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		людям з інвалідністю увійти до будівлі, в якій розташований пункт тимчасового перебування (проживання) ☐; - наявність вільного простору для маневрування крісла колісного (не менше 150 см внизу та вгорі перед пандусом) та відсутність перешкод поруч для входу до приміщення пункту тимчасового перебування (проживання) ☐; - ліфтом та/або підйомником усередині будівлі пункту тимчасового перебування ☐; - у разі наявності сходів усередині пункту тимчасового перебування (проживання) (облаштування пандусом (не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см) з шириною не менше 120 см ☐; наявність ліфта та/або підйомника ☐); - санітарно-гігієнічним приміщенням/кімнатою, облаштованою під потреби людей з інвалідністю (розташованими на доступному поверсі ☐; ширина кабіни санітарного вузла 165 см і глибина 180 см ☐; ширина дверних прорізів не менше 90 см ☐; наявність поручнів поруч із унітазом на висоті 90 см ☐; наявність умивальника, розміщеного на висоті 70 см ☐). Зазначте, будь ласка, на якому поверсі (поверхах) розташований пункт тимчасового перебування (проживання)? За можливості, надайте, будь ласка, фотоматеріали на підтвердження забезпечення доступних умов.	
5.	Чи здійснюється періодично працівниками територіального управління Національної поліції перевірка дотримання правопорядку у	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		людям з інвалідністю увійти до будівлі, в якій розташований пункт тимчасового перебування (проживання) ☐; - наявність вільного простору для маневрування крісла колісного (не менше 150 см внизу та вгорі перед пандусом) та відсутність перешкод поруч для входу до приміщення пункту тимчасового перебування (проживання) ☐; - ліфтом та/або підйомником усередині будівлі пункту тимчасового перебування ☐; - у разі наявності сходів усередині пункту тимчасового перебування (проживання) (облаштування пандусом (не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см) з шириною не менше 120 см ☐; наявність ліфта та/або підйомника ☐); - санітарно-гігієнічним приміщенням/кімнатою, облаштованою під потреби людей з інвалідністю (розташованими на доступному поверсі ☐; ширина кабіни санітарного вузла 165 см і глибина 180 см ☐; ширина дверних прорізів не менше 90 см ☐; наявність поручнів поруч із унітазом на висоті 90 см ☐; наявність умивальника, розміщеного на висоті 70 см ☐). Зазначте, будь ласка, на якому поверсі (поверхах) розташований пункт тимчасового перебування (проживання)? За можливості, надайте, будь ласка, фотоматеріали на підтвердження забезпечення доступних умов.	
5.	Чи здійснюється періодично працівниками територіального управління Національної поліції перевірка дотримання правопорядку у	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	пунктах тимчасового перебування (проживання)?		

Додаток 4 до Методичних рекомендацій

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування стану забезпечення освітою дівчат і хлопців, особливо з числа вразливих груп, в умовах воєнного стану

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Освіта			
1.	Чи організовано в області/районі/територіальній громаді навчання для хлопців і дівчат шкільного віку ¹⁶ ?	Так ☐ Якщо «Так», у якому форматі працюють загальноосвітні навчальні заклади: - очний ☐ ;	Ні ☐

¹⁶ Зазначене питання релевантне для тих областей та громад, де заклади освіти перебувають у відносно безпечній ситуації.

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		- дистанційний ☐; - змішаний (поєднує дистанційний та очний формати) ☐.	
2.	Чи змінилися можливості дівчат, хлопців, зокрема із числа вразливих груп, у доступі до освітніх послуг в умовах воєнного стану?	Так☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, як змінилися можливості у доступі до освітніх послуг.	Ні ☐
3.	Чи здійснюється оцінка потреб у питаннях організації та надання освітніх послуг для хлопців і дівчат, зокрема для хлопців і дівчат шкільного віку, із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, приклади оцінки потреб.	Ні ☐
4.	Чи використовує область/район/територіальна громада потенціал педагогів – жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб – для надання освітніх послуг?	Так☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, яку кількість педагогів із числа внутрішньо переміщених осіб вдалося залучити до надання освітніх послуг: - жінок ☐; - чоловіків ☐.	Ні ☐
5.	Чи вживаються заходи для забезпечення рівного доступу до освітніх послуг дівчат, хлопців, зокрема із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
6.	Чи вживаються заходи для організації інклюзивного навчання для дівчат, хлопців з особливими освітніми потребами?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐

Додаток 5 до Методичних рекомендацій

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування якості та обсягу надання соціальних послуг для різних груп жінок і чоловіків, зокрема з числа внутрішньо переміщених осіб та тих, які постраждали від війни

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Соціальна підтримка			
1.	Чи здійснюється оцінка потреб у питаннях організації та надання соціальних послуг для різних груп жінок і чоловіків, зокрема для жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб та тих, які постраждали від війни?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, результати оцінки потреб у соціальних послугах.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
2.	Які види соціальних послуг в умовах воєнного стану є найзатребуванішими серед жінок, чоловіків, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують соціальних послуг?	Денний догляд ☐ ; Підтримане проживання ☐ ; Соціальна адаптація ☐ ; Кризове втручання ☐ ; Фізичний супровід людей з інвалідністю ☐ ; Супровід під час інклюзивного навчання ☐ ; Консультування ☐ ; Соціальний супровід ☐ ; Представництво інтересів ☐ ; Соціальна профілактика ☐ ; Посередництво (медіація) ☐ ; Переклад жестовою мовою ☐ ; Догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних ☐ ; Натуральна допомога ☐ .	
3.	Чи приймалися рішення про надання соціальних послуг екстрено (кризово) жінкам, чоловікам, сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, якій кількості жінок ☐ , чоловіків ☐ , сімей ☐ надано соціальні послуги екстрено (кризово).	Ні ☐
4.	Чи були випадки зменшення фінансування регіональних/місцевих програм з питань соціального захисту, закладів соціального	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	захисту задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?		
Захист від насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства)			
5.	Чи зафіксовані випадки насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства) на території області/району/територіальної громади під час воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, кількість зафіксованих випадків насильства за ознакою статі (за наявності даних вкажіть кількість випадків).	Ні ☐
6.	Чи здійснюється інформування жінок і чоловіків, які постраждали від насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства) або стали свідками таких випадків, про можливості отримання допомоги та реабілітації?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які канали комунікації використовуються для здійснення інформування.	Ні ☐
7.	Чи були випадки зменшення фінансування послуг з надання допомоги для постраждалих від насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства) задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози		

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?		

Додаток 6 до Методичних рекомендацій

Форма Звіту за результатами проведеного моніторингового візиту

до _____
 (повна назва обласної державної адміністрації/органу місцевого самоврядування,
 моніторинг якого проводився)

Дата «__» _____ 20__ р.

I. Склад моніторингової групи:

1. ПІБ представника Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, посада.
2. ПІБ представника Регіонального представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.
3. ПІБ представниці жіночої правозахисної організації / ПІБ представника/-ниці громадського об'єднання, яке працює у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та/або репрезентує різні групи жінок і чоловіків.

II. Керівництво обласної державної адміністрації/органу місцевого самоврядування, моніторинг якого проводився:

1. ПІБ, посада.

III. Відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» працівники Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Регіонального представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, разом із представниками/-ницями жіночих правозахисних організацій / громадських об'єднань, які працюють у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та/або репрезентують різні групи жінок і чоловіків, провели моніторинговий візит до _____, що розташована (-ний) за адресою: _____.

У разі, якщо було проведено попередній моніторинговий візит, необхідно зазначити, коли він проводився _____.

Перелічити рекомендації, які були надані:

1. Загальні питання діяльності гуманітарних штабів.

-
-
2. Участь жінок у процесі прийняття рішень.

-
-
3. Безпечний і тимчасовий притулок/пункти тимчасового перебування для жінок і чоловіків, які постраждали від війни.

— 4. Надання освітніх послуг.

— 5. Продовольча безпека.

— 6. Зайнятість. Фінансова та соціальна підтримка.

— 7. Надання медичних послуг.

— 8. Захист від насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства).

— 9. Доступ до інформації. Збір даних.

—

Зазначити інформацію про стан виконання обласною державною адміністрацією/органом місцевого самоврядування рекомендацій, наданих за результатами попереднього візиту

IV. Висновки за результатами моніторингового візиту:

1. Загальні питання діяльності гуманітарних штабів.

2. Участь жінок у процесі прийняття рішень.

3. Безпечний і тимчасовий притулок/пункти тимчасового перебування для жінок і чоловіків, які постраждали від війни.

4. Надання освітніх послуг.

5. Продовольча безпека.

6. Зайнятість. Фінансова та соціальна підтримка.

7. Надання медичних послуг.

8. Захист від насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства).

9. Доступ до інформації. Збір даних.

10. Виявлені факти порушення прав і свобод жінок і чоловіків

IV. Рекомендації за наслідками моніторингового візиту:

1. Удосконалення процесу інформування та збору даних.

2. Інклюзивні та гендерно чутливі заходи та заходи, спрямовані на захист та підтримку вразливих груп жінок і чоловіків, подолання негативних наслідків війни на їхнє становище, розширення можливостей.

3. Надання інклюзивних та гендерно чутливих послуг різних групам жінок і чоловіків, особливо вразливим та тим, хто зазнав негативного впливу війни.

4. Інші пропозиції

Дата «__» _____ 20__ р.

Підписи членів моніторингової
групи:

**УПОВНОВАЖЕНИЙ ВЕРХОВНОЇ РАДИ УКРАЇНИ
З ПРАВ ЛЮДИНИ**

НАКАЗ

19.12 2025

м. Київ

№ 10415/25

**Про внесення змін до наказу
Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини
від 13.04.2023 № 40.15/23**

З метою належної організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань дотримання обласними військовими адміністраціями/обласними державними адміністраціями, районними військовими адміністраціями/ районними державними адміністраціями, сільськими/селищними/міськими радами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих в умовах воєнного стану в Україні, здійснення парламентського контролю за додержанням конституційних прав і свобод людини і громадянина, відповідно до статей 1, 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини»

НАКАЗУЮ:

1. Внести до наказу Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 13.04.2023 № 40.15/23 «Про затвердження Методичних рекомендацій щодо проведення моніторингу дотримання обласними державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, об'єднаними територіальними громадами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих в умовах воєнного стану в Україні» такі зміни:

1) назву наказу викласти в такій редакції:

«Про затвердження Методичних рекомендацій для проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок щодо дотримання обласними військовими адміністраціями/обласними державними адміністраціями, районними військовими адміністраціями/ районними державними адміністраціями, сільськими/селищними/міськими радами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих в умовах воєнного стану в Україні»;

2) пункт 1 наказу викласти в такій редакції:

«Затвердити Методичні рекомендації для проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок щодо дотримання обласними військовими адміністраціями/обласними державними адміністраціями, районними військовими адміністраціями/ районними державними адміністраціями, сільськими/селищними/міськими радами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих в умовах воєнного стану в Україні, що додаються.».

2. Внести зміни до Методичних рекомендацій щодо проведення моніторингу дотримання обласними державними адміністраціями, районними державними адміністраціями, об'єднаними територіальними громадами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих в умовах воєнного стану в Україні, затверджених наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 13.04.2023 № 40.15/23, виклавши їх у новій редакції, що додається.

3. Департаменту документального забезпечення та роботи зі зверненнями (Антоненко О.О.) забезпечити ознайомлення Представників Уповноваженого та керівників структурних підрозділів Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з цим наказом.

4. Відділу інформаційно-комунікаційних систем Департаменту господарського забезпечення (Приймак С.О.) оприлюднити на офіційному вебсайті Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини цей наказ.

5. Контроль за виконанням цього наказу залишаю за собою.

**Уповноважений Верховної Ради
України з прав людини**

Дмитро ЛУБІНЕЦЬ

ЗАТВЕРДЖЕНО

Наказ Уповноваженого Верховної
Ради України з прав людини
від 13.04.2023 № 40.15/23

(у редакції наказу Уповноваженого
Верховної Ради України з прав
людини 29.12.2025 року № 16415/25)

МЕТОДИЧНІ РЕКОМЕНДАЦІЇ
для проведення моніторингових візитів/безвізних перевірок
щодо дотримання обласними військовими адміністраціями/обласними
державними адміністраціями, районними військовими адміністраціями/
районними державними адміністраціями, сільськими/селищними/міськими
радами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків,
особливо серед вразливих в умовах воєнного стану в Україні

Розділ 1. Загальні положення

1.1. Методичні рекомендації розроблені з метою впровадження уніфікованого підходу до здійснення моніторингових візитів/безвізних перевірок щодо дотримання обласними військовими адміністраціями/обласними державними адміністраціями, районними військовими адміністраціями/районними державними адміністраціями, сільськими/селищними/міськими радами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих в умовах воєнного стану в Україні, а також підготовки звітів та актів реагування Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

1.2. Методичні рекомендації розроблені відповідно до законів України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини», «Про забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків», «Про засади запобігання та протидії дискримінації в Україні», «Про запобігання та протидію домашньому насильству», Положення про Секретаріат Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 14.10.2022 № 79.15/22 (зі змінами), Положення про представників Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 20.10.2022 № 87.15/22, та Положення про Департамент моніторингу додержання рівних прав і свобод, прав національним меншин, політичних та релігійних поглядів, затвердженого Керівником Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 15.08.2022.

1.3. Основні терміни, що вживаються у цих Методичних рекомендаціях:

безбар'єрність – загальний підхід до формування та імплементації державної політики для забезпечення безперешкодного доступу всіх груп населення до різних сфер життєдіяльності¹:

безвізна перевірка – форма роботи працівників(-ць) Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини щодо встановлення фактичного стану додержання об'єктами безвізної перевірки прав і свобод людини

¹Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 336-р.

і громадянина, підтвердження або спростування відомостей про можливі порушення зазначених прав і свобод (отриманих відповідно до статті 16 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» шляхом перевірки відкритих джерел інформації та/або надсилання запиту об'єкту²;

вразливі групи населення – особи/сім'ї, які мають найвищий ризик потрапляння у складні життєві обставини через вплив несприятливих зовнішніх та/або внутрішніх чинників. До чинників, що можуть зумовити складні життєві обставини відноситься: похилий вік; часткова або повна втрата рухової активності, пам'яті; невиліковні хвороби, хвороби, що потребують тривалого лікування; психічні та поведінкові розлади, у тому числі внаслідок вживання психоактивних речовин; інвалідність; бездомність; безробіття; малозабезпеченість особи; поведінкові розлади у дітей через розлучення батьків; ухилення батьками або особами, які їх замінюють, від виконання своїх обов'язків із виховання дитини; втрата соціальних зв'язків, у тому числі під час перебування в місцях позбавлення волі; жорстоке поводження з дитиною; насильство за ознакою статі; домашнє насильство; потрапляння в ситуацію торгівлі людьми; шкода, завдана пожежею, стихійним лихом, катастрофою, бойовими діями, терористичним актом, збройним конфліктом, тимчасовою окупацією³;

внутрішньо переміщена особа – громадянин України, іноземець або особа без громадянства, яка перебуває на території України на законних підставах та має право на постійне проживання в Україні, яку змусили залишити або покинути своє місце проживання у результаті або з метою уникнення негативних наслідків збройного конфлікту, тимчасової окупації, повсюдних проявів насильства, порушень прав людини та надзвичайних ситуацій природного чи техногенного характеру⁴;

гендерний підхід – стратегія, що забезпечує врахування інтересів і досвіду жінок та чоловіків як невід'ємної складової планування, реалізації, моніторингу та оцінювання політики і програм у політичній, економічній, культурній і соціальній сферах для отримання жінками та чоловіками рівних благ⁵;

доступність – забезпечення рівного доступу всім групам населення до фізичного оточення, транспорту, інформації та зв'язку, інформаційно-комунікаційних технологій і систем, а також до інших об'єктів та послуг, як у міських, так і сільських районах⁶;

інклюзивне навчання – система освітніх послуг, гарантованих державою, що базується на принципах недискримінації, врахування багатоманітності людини, ефективного залучення та включення до освітнього процесу всіх його учасників⁷;

маломобільні групи населення – особи, які відчують труднощі при самостійному пересуванні, одержанні послуги, необхідної інформації або при орієнтуванні у просторі, зокрема особи з інвалідністю, особи з тимчасовим

² Регламент організації та проведення моніторингових візитів/безвізних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних і релігійних поглядів, затверджений наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 № 39.15/23 (зі змінами).

³ Стаття 1 Закону України «Про соціальні послуги» від 17.01.2019 № 2671-VIII.

⁴ Стаття 1 Закону України «Про забезпечення прав і свобод внутрішньо переміщених осіб» від 20.10.2014 № 1706-VII.

⁵ Інструкція з інтеграції гендерних підходів під час розроблення нормативно-правових актів, затверджена наказом Міністерства соціальної політики України від 07.02.2020 № 86 та зареєстрована у Міністерстві юстиції України 27.02.2020 за № 211/34494.

⁶ Національна стратегія зі створення безбар'єрного простору в Україні на період до 2030 року, схвалена розпорядженням Кабінету Міністрів України від 14.04.2021 № 336-р.

⁷ Стаття 1 Закону України «Про освіту» від 05.09.2017 № 2145-VIII.

порушенням здоров'я, вагітні жінки, громадяни похилого віку, особи з дитячими візками⁸;

моніторинговий візит – виїзна форма роботи працівників(-ць) Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини на підставі доручення Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, форма якого затверджена наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 09.06.2023 № 62.15/23 «Про затвердження примірних форм та зразків окремих службових документів», без попереднього повідомлення про час і мету відвідувань та без обмеження їх кількості⁹;

об'єкт моніторингового візиту/безвиїзної перевірки – обласна, районна військова/державна адміністрація, сільська/селищна/міська рада та її виконавчий орган (далі – об'єкт моніторингу);

предмет моніторингу – діяльність об'єкта моніторингу щодо забезпечення потреб жінок і чоловіків та/або їх груп, зокрема вразливих, в умовах воєнного стану.

1.4. Моніторингові візити/безвиїзні перевірки щодо дотримання прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих в умовах воєнного стану в Україні можуть бути планові, позапланові, повторні та цільові¹⁰.

Розділ 2. Особливості організації та проведення моніторингового візиту

2.1. Моніторингові візити проводяться відповідно до цих Методичних рекомендацій та Регламенту організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 № 39.15/23 (зі змінами).

2.2. Об'єктом та предметом моніторингу є обласна, районна військова/державна адміністрація, сільська/селищна/міська рада та їх діяльність щодо дотримання прав і свобод людини і громадянина, забезпечення практичних та стратегічних потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих, а також розширення їх можливостей у доступі до гендерно орієнтованих, доступних та якісних публічних послуг в умовах воєнного стану в Україні.

2.3. До складу моніторингової групи залучаються працівники(-ці) відділу додержання рівних прав та запобігання дискримінації Департаменту моніторингу додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, інших структурних підрозділів Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини (за погодженням із відповідними представниками(-цями) Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини), регіональні представники (-ці) Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, регіональні координатори Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини зі взаємодії з громадськістю. Моніторинговий візит може здійснюватися у присутності фахівців(-чинь)/експертів(-ок), представників(-ць) громадських об'єднань (зокрема

⁸ Стаття 1 Закону України «Про регулювання містобудівної діяльності» від 17.02.2011 № 3038-VI.

⁹ Регламент організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних і релігійних поглядів, затверджений наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 № 39.15/23 (зі змінами).

¹⁰ Регламент організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затверджений наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 № 39.15/23 (зі змінами).

регіональних громадських об'єднань), міжнародних неурядових організацій, які працюють у сфері захисту прав людини, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі та репрезентують різні групи жінок і чоловіків *(за згодою)*.

Склад моніторингової групи формується з урахуванням гендерного паритету.

2.4. Перед проведенням моніторингового візиту рекомендується:

- здійснити збір актуальної інформації про об'єкт моніторингу;
- провести аналіз звернень від жінок, чоловіків щодо порушення їхніх прав і свобод об'єктом моніторингу, що надійшли до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини під час воєнного стану *(у разі наявності таких звернень)*;

- проаналізувати звіти про попередні моніторингові візити до об'єкта моніторингу з питань недискримінації та дотримання рівних прав і свобод, зокрема дотримання принципів недискримінації, гендерної рівності, прав осіб, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі *(у разі наявності таких звітів)*;

- переглянути аналітичні матеріали громадських об'єднань *(зокрема регіональних громадських об'єднань)*, міжнародних неурядових організацій, які працюють у сфері захисту прав людини, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі та репрезентують різні групи жінок і чоловіків щодо впливу війни на становище, можливості, доступ до публічних послуг жінок і чоловіків та/або їх груп, зокрема вразливих.

За потреби, моніторингова група може ініціювати проведення попередніх онлайн-зустрічей з представниками(-цями) регіональних або місцевих громадських об'єднань, які працюють у сфері захисту прав людини та/або репрезентують різні групи жінок і чоловіків, жіночими ініціативними групами, щоб підготуватися до візиту, зокрема розуміти поточну ситуацію з дотримання прав та врахування потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливих, на місці.

2.5. Ведення фото-, відеофіксації чи аудіозапису зустрічей, у яких беруть участь вразливі групи жінок і чоловіків та/або представники(-ці) громадських організацій, які репрезентують різні групи жінок і чоловіків, може здійснюватися лише за їхньою згодою.

2.6. Проведення моніторингового візиту включає:

2.6.1. Перевірку дотримання прав жінок і чоловіків та/або їх груп, особливо серед вразливих під час надання медичних, соціальних, освітніх, послуг із працевлаштування в умовах воєнного стану, повноту доведення до них своєчасної та достовірної інформації про порядок отримання цих послуг;

2.6.2. Виявлення фактів порушення прав жінок і чоловіків та/або їх груп, особливо вразливих, зокрема під час надання послуг, доступу до гуманітарної допомоги тощо;

2.6.3. Проведення зустрічей та/або бесід із вразливими групами жінок і чоловіків *(виключно за їхньою згодою)*, з представниками(-цями) місцевих громадських організацій, які репрезентують вразливі групи та/або займаються захистом їхніх прав, з метою з'ясування інформації про реальне становище та потреби вразливих груп жінок і чоловіків, а також бар'єрів з якими вони можуть стикатися в умовах воєнного стану;

2.6.4. Проведення зустрічей з керівництвом об'єкта моніторингу, уповноваженою особою (координатором/кою) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі *(у разі призначення)*, радником(-цею) з питань забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі *(у разі призначення)*;

2.6.5. Проведення за потреби зустрічей з представниками(-цями) гуманітарних штабів, пунктів тимчасового перебування (проживання), медичних закладів (*центрів первинної медико-санітарної допомоги, амбулаторії тощо*), закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (*початкових шкіл, гімназій, ліцеїв*), центрів соціальних служб, територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг), центрів зайнятості, центрів соціально-психологічної допомоги, центрів допомоги врятованим тощо;

2.6.6. Ознайомлення з документами, що містять статистичні дані, інформацію з питань, що є предметом моніторингу, та отримання учасниками(-цями) моніторингової групи паперових або електронних копій таких документів.

2.7. Одержана інформація повинна бути підкріплена документальним підтвердженням (*розпорядження, рішення, накази; протоколи засідань консультативно-дорадчих органів; програмні документи; дані статистичної, фінансової, адміністративної звітності та управлінського обліку; реальні практичні приклади проведення оцінки потреб жінок, чоловіків та/або їх груп, особливо серед вразливих, які постраждали від війни та потребують допомоги; результати консультацій з жіночими організаціями; приклади ініціатив спрямованих на задоволення потреб та інтересів різних груп жінок і чоловіків – мешканців та мешканок області/району/територіальної громади; приклади застосування безбар'єрного та гендерно відповідального підходів під час інформування різних груп жінок і чоловіків – мешканців та мешканок області/району/територіальної громади; тощо*).

Дані статистичної та адміністративної звітності, управлінського обліку чи будь-яку статистичну інформацію важливо отримувати з розподілом за статтю, віком, місцем проживанням, інвалідністю, статусом внутрішньо переміщеної особи, сімейним та майновим станом та іншими релевантними ознаками щоб можна було проаналізувати тенденції у забезпеченні потреб та задоволенні інтересів жінок, чоловіків та/або їх груп, особливо вразливих в умовах воєнного стану.

Персональні дані, отримані у ході моніторингового візиту, є конфіденційною інформацією¹¹, яка не підлягає розголошенню та відповідно до Закону України «Про захист персональних даних» не може бути передана будь-яким стороннім суб'єктам без згоди суб'єктів персональних даних.

2.8. Під час зустрічі з керівництвом об'єкта моніторингу моніторингова група має використовувати опитувальник, наведений у Додатку 1 до цих Методичних рекомендацій.

До зустрічей із керівництвом об'єкта моніторингу доцільно також запросити представників(-ць) структурних підрозділів, які забезпечують на відповідній території реалізацію державної бюджетної політики, державної політики з питань освіти і науки, державної політики з питань соціальної підтримки та надання соціальних послуг вразливим групам населення, державної політики забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків, запобігання та протидії насильству за ознакою статі, а також представників(-ць) територіального органу Державної служби України з питань праці.

2.9. Під час зустрічей з представниками(-цями) гуманітарних штабів, притулків/пунктів тимчасового перебування (проживання) жінок і чоловіків,

¹¹Згідно з частиною другою статті 11 Закону України «Про інформацію» від 02.10.1992 № 2657-XII до конфіденційної інформації про фізичну особу належать, зокрема, дані про її національність, освіту, сімейний стан, релігійні переконання, стан здоров'я, а також адреса, дата і місце народження.

які постраждали від війни, закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти, центрів соціальних служб для сім'ї, дітей та молоді, моніторингова група має використовувати:

- опитувальник, наведений у Додатку 2 цих Методичних рекомендацій, – під час зустрічі з представниками(-цями) гуманітарних штабів з метою з'ясування доступності, обсягу наданої допомоги з точки зору забезпечення потреб різних цільових груп жінок і чоловіків, зокрема вразливих;

- опитувальник, наведений у Додатку 3 цих Методичних рекомендацій, – під час зустрічі з представниками притулків/пунктів тимчасового перебування (проживання) з метою оцінки доступності цих закладів для проживання жінок і чоловіків з інвалідністю та інших маломобільних груп, а також з'ясування чи створено належні та комфортні умови для проживання різних груп жінок і чоловіків, які постраждали від війни;

- опитувальник, наведений у Додатку 4 цих Методичних рекомендацій, – під час зустрічі з представниками(-цями) закладів освіти, що забезпечують здобуття повної загальної середньої освіти (*початкових шкіл, гімназій, ліцеїв*) з метою з'ясування стану забезпечення освітою дівчат і хлопців, особливо з числа вразливих груп, в умовах воєнного стану;

- опитувальник, наведений у Додатку 5 цих Методичних рекомендацій, – під час зустрічі з представниками(-цями) центрів соціальних служб, територіальних центрів соціального обслуговування (надання соціальних послуг) з метою з'ясування якості та обсягу надання соціальних послуг для різних груп жінок і чоловіків, зокрема серед вразливих та тих, які постраждали від війни.

2.10. Рекомендації та орієнтовані питання для зустрічей з різними групами жінок і чоловіків та/або із представниками(-цями) місцевих громадських організацій, які репрезентують вразливі групи та/або займаються захистом їхніх прав.

Проведення у ході моніторингового візиту зустрічей із вразливими групами жінок і чоловіків або з представниками(-цями) місцевих громадських організацій, які репрезентують вразливі групи та/або займаються захистом їхніх прав:

- допомагає з'ясувати реальні проблеми та/або бар'єри, з якими стикаються різні групи жінок і чоловіків, особливо вразливі, в умовах воєнного стану;

- сприяє виявленню фактів порушення прав і свобод різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих, зокрема фактів дискримінаційного та упередженого ставлення до них;

- залучає різні групи жінок і чоловіків, особливо вразливі, місцеві громадські організації до генерування ідей та ініціатив, рекомендацій щодо запровадження в області/районі/територіальній громаді безбар'єрних, гендерно орієнтованих заходів, зокрема для подолання негативного впливу війни на їхнє становище, можливості, доступ до благ та послуг;

- допомагає сформувати гендерно орієнтовані та реалістичні рекомендації центральним органам виконавчої влади, обласним військовим/державним адміністраціям та органам місцевого самоврядування, які враховуватимуть актуальні потреби, можливості та думки різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих, в умовах воєнного стану;

- покращує обізнаність різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих, про повноваження Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, порядок та підстави звернення до нього у разі порушення прав та свобод людини і громадянина;

- підвищує рівень довіри різних груп жінок і чоловіків до Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

Зустрічі з жінками і чоловіками та/або із представниками(-цями) місцевих громадських організацій можуть відбуватися на будь-якому етапі моніторингового візиту у попередньо запланований та зручний для всіх учасників(-ць) час. Щоб залучити різні групи жінок і чоловіків, особливо з числа вразливих, можна поєднувати офлайн-зустріч з можливістю приєднання всіх охочих онлайн.

Зустрічі з постраждалими від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК), моніторинговою групою можуть бути заплановані індивідуально. Здійснюючи підготовку, необхідно визначити найбільш придатне місце для проведення зустрічі, беручи до уваги:

- безпеку та комфорт місця проведення для постраждалої особи;
- конфіденційність місця проведення;
- нейтральність атмосфери місця проведення;
- територіальну та архітектурну доступність місця проведення для постраждалої особи.

Доцільно використовувати різні канали комунікації для планування та підготовки до зустрічі, налагодження контакту із різними групами жінок і чоловіків, представниками(-цями) місцевих громадських організацій. Зокрема, до каналів комунікації можуть належати:

- вебсайт Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, офіційна сторінка Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини або регіонального представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у мережі Facebook, де буде розміщено повідомлення із запрошенням та реєстрацією на майбутню зустріч;

- друковані листівки або оголошення, які можуть бути розповсюджені через регіональне представництво Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини у тому регіоні, в якому планується проведення моніторингового візиту;

- відеоповідомлення із перекладом жестовою мовою (за можливості);

- звернення до представництва міжнародних організацій, проєктів міжнародної технічної допомоги, з якими співпрацює Уповноважений Верховної Ради України з прав людини, які можуть надати перелік своїх партнерських громадських організацій на регіональному рівні, яких можна залучити до участі у зустрічах або через яких можна розповсюдити повідомлення для різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливих, про проведення зустрічі.

Важливо подбати про безпечне, комфортне та доступне для всіх учасників(-ць) середовище, що сприятиме змістовній зустрічі та обговоренню. Варто звернути уваги на такі аспекти:

- обране для проведення зустрічі приміщення має бути обладнане укриттям, а також бути достатньо просторим для того, щоб зручно розмістити всіх учасників(-ць);

- обираючи приміщення, зверніть увагу на його доступність для людей з інвалідністю або інших маломобільних груп населення (*наявність пандусів, відсутність порогів, широкі двері та коридори, справні ліфти, наявність пристосованої вбиральні тощо*);

- за можливості забезпечувати переклад жестовою мовою, якщо участь у зустрічах беруть жінки і чоловіки з порушенням слуху.

На початку зустрічі керівник(-ця) моніторингової групи має проінформувати учасників(-ць) про мету зустрічі, а також проінформувати про мандат Уповноваженого

Верховної Ради України з прав людини відповідно до статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини».

Моніторингова група повинна ставитися з повагою до учасників(-ць) зустрічі, уникати образливих, зневажливих, сексистських, стереотипних та дискримінаційних висловлювань. Зустріч повинна проводитися у ситуації повної довіри та доброї волі.

Обов'язково потрібно запитати в учасників(-ць) зустрічі згоду на фото- та відеозйомку, а також повідомити, що їхні відповіді не будуть передані стороннім суб'єктам, а за потреби будуть подані у звіті у знеособленому вигляді.

У разі збору інформації про випадки сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, члени моніторингової групи повинні керуватися вимогами частин IV та V Міжнародного протоколу із документування та розслідування сексуального насильства в конфлікті¹².

Інформація щодо виявлених випадків сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК), надання допомоги постраждалим, а також щодо інформування про механізми захисту та підтримки збирається моніторинговою групою як додатковий аспект оцінки діяльності об'єкта моніторингу в контексті забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих, а також їхнього доступу до публічних послуг в умовах воєнного стану в Україні.

Збір такої інформації не є основною метою моніторингового візиту та не підміняє собою спеціалізований моніторинг щодо захисту прав та забезпечення потреб осіб, які зазнали сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК), який здійснюється відповідно до окремих методичних рекомендацій Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини.

У разі отримання інформації про випадки сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК), моніторингова група передає її до відповідного структурного підрозділу Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, до компетенції якого належить здійснення моніторингу стану дотримання прав постраждалих від сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом (СНПК), для опрацювання та забезпечення належного реагування.

Якщо в учасника(-ці) виникають пропозиції або рекомендації під час зустрічі, вони обов'язково мають бути відображені у звіті.

Запитання для розмови із жінками і чоловіками, зокрема з числа вразливих груп та тих, які постраждали від війни¹³:

- З якими проблемами та/або бар'єрами¹⁴ щодо реалізації ваших прав ви зіштовхуєтеся в умовах воєнного стану?

¹² Міжнародний протокол із документування та розслідування сексуального насильства в конфлікті. URL: https://nmc-vfpo.com/wp-content/uploads/2022/05/mizhnarodnyj-protokol-iz-dokumentuvannya-ta-rozsliduvannya-seksualnogo-nasyistva-v-konflikti-2017_compressed.pdf

¹³ Перелік запитань не є вичерпним.

¹⁴ Бар'єри - це фактори, що не дозволяють різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливим, мати повний і рівний доступ і участь у всіх сферах життєдіяльності суспільства. Бар'єри: **фізичні бар'єри** (наприклад, архітектурна недоступність); **інформаційно-комунікаційні бар'єри** (наприклад, тільки один формат або мова використовується для надання інформації); **бар'єри ставлення** (наприклад, негативні та/або стереотипні уявлення, дискримінація вразливих груп жінок і чоловіків, виключення їх з процесу обговорень/консультацій щодо потреб в умовах війни); **економічні бар'єри** (наприклад, відсутність фінансових ресурсів у жінок/чоловіків з інвалідністю для купівлі/заміни асистивного обладнання); **політичні (або інституційні) бар'єри** (наприклад, дискримінаційна політика щодо вразливих груп жінок і чоловіків або відсутність конкретних заходів, направлених на задоволення особливих потреб та покращення становища вразливих груп жінок і чоловіків); **бюрократичні бар'єри** (наприклад, ускладнена процедура отримання послуг); **психологічні бар'єри** (наприклад, страх, тривога, відчуття стигматизації, що заважають жінкам і чоловікам, особливо тим,

- Чи здійснювалася оцінка ваших потреб у допомозі та/або послугах (медичних, освітніх, соціальних послугах, послугах з працевлаштування тощо) в умовах воєнного стану?

- Чи впливає воєнний стан на обсяг, доступність та якість надання у вашій територіальній громаді послуг (медичних, освітніх, соціальних, правничих тощо)?

- Чи зазнавали ви дискримінаційного ставлення під час отримання допомоги або під час влаштування/проживання у притулку/пункті тимчасового перебування?

- Чи залучають вас представники(-ці) обласної/районної військової/державної адміністрації, органу місцевого самоврядування до консультацій під час розроблення заходів/ініціатив, спрямованих на захист та підтримку в умовах воєнного стану?

- Чи залучають вас представники(-ці) обласної/районної військової/державної адміністрації, органу місцевого самоврядування до експертних робочих груп, засідань консультативно-дорадчих органів тощо?

- Чи були випадки дискримінаційних висловлювань чи коментарів стосовно вас або членів вашої родини з боку працівників(-ць) під час оцінювання потреб, консультування або надання медичних, освітніх, соціальних або інших публічних послуг?

- Чи відомо вам про ініціативи та/або послуги, які започатковані у громаді, в якій ви мешкаєте, для подолання негативних наслідків війни? Чи берете ви участь у цих ініціативах?

- Яких заходів, на вашу думку, доцільно вжити для мінімізації негативних наслідків війни на ваше становище або становище вашої сім'ї?

Запитання для розмови представниками (-цями) місцевих громадських організацій, які репрезентують вразливі групи та/або займаються захистом їхніх прав¹⁵:

- Як воєнний стан вплинув на спроможність, експертний потенціал та діяльність вашої організації?

- У разі, якщо ваша організація здійснювала оцінювання потреб чи досліджувала становище груп жінок і чоловіків, чиї права та інтереси ви захищате, поділіться, будь ласка, результатами.

- Чи залучають обласні військові/державні адміністрації, районні військові/державні адміністрації, органи місцевого самоврядування вашу організацію до збору даних, оцінювання потреб вразливих груп жінок і чоловіків у допомозі та послугах в умовах воєнного стану?

- Чи спостерігаєте ви вплив воєнного стану на обсяг, доступність та якість надання у вашій громаді послуг (медичних, освітніх, соціальних або інших публічних послуг)?

- Чи залучають представники(-ці) обласної/районної військової/державної адміністрації, органу місцевого самоврядування вашу організацію до консультацій під час розроблення регіональних/місцевих програм, заходів спрямованих на захист та підтримку вразливих груп жінок і чоловіків? Будь ласка, поділіться, наскільки така залученість є дієвою та результативною.

- Чи залучають представники(-ці) обласної/районної військової/державної адміністрації, органу місцевого самоврядування вашу організацію до експертних робочих груп, засідань консультативно-дорадчих органів тощо?

- Чи можете назвати приклади ініціатив або співпраці з обласними/районними військовими/державними адміністраціями, органами місцевого самоврядування,

які пережили насильство, скористатися правами або можливостями); **цифрові бар'єри** (наприклад, обмежений доступ або відсутність навичок користування цифровими технологіями).

¹⁵ Перелік запитань для розмови не є вичерпним.

спрямованих на задоволення потреб та інтересів різних груп жінок і чоловіків, особливо вразливих та тих, які постраждали від війни?

- Яких заходів, на думку вашої організації, доцільно вжити для захисту та підтримки вразливих груп жінок і чоловіків, подолання негативних наслідків війни на їхнє становище, розширення можливостей тощо?

2.11. Під час моніторингового візиту моніторингова група повинна ознайомитися з документами, що містять інформацію/відомості з питань, що є предметом моніторингу, зокрема:

- розпорядження або інші документи про затвердження положення та склад гуманітарних штабів (у разі їх створення), консультативно-дорадчих органів обласних/районних військових/державних адміністрацій, органів місцевого самоврядування;

- програмні документи, які містять заходи, спрямовані на захист та підтримку вразливих груп жінок і чоловіків, особливо тих, які зазнали негативного впливу війни (наприклад, цільові програми підтримки внутрішньо-переміщених осіб, надання соціальних послуг (або соціального захисту), надання населенню медичних послуг, з питань зайнятості, освіти, сприяння розвитку підприємництва тощо);

- паспорти бюджетних програм, що містять інформацію/заходи, спрямовані на підтримку, надання послуг та захист вразливих груп жінок і чоловіків, особливо тих, які зазнали негативного впливу війни;

- дані адміністративної звітності, управлінського обліку, що містять інформацію про надані послуги жінкам і чоловікам, особливо серед вразливих та тих, які зазнали негативного впливу війни;

- аналітичні матеріали за результатами оцінювання потреб або опитувань різних груп жінок і чоловіків, зокрема ті, які підготовлені у співпраці з міжнародними організаціями, регіональними або місцевими громадськими об'єднаннями, які працюють у сфері захисту прав людини, забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків;

- інші релевантні до предмету моніторингу документи та аналітичні звіти об'єкта моніторингу.

2.12. Для з'ясування даних та необхідної інформації моніторингова група має використовувати опитувальники, наведені у додатках 1-5 до цих Методичних рекомендацій.

2.13. Упродовж візиту моніторингова група заповнює опитувальники, наведені у додатках 1-5 до цих Методичних рекомендацій, а також фіксує інші факти, встановлені під час моніторингу. Всі члени та членкині моніторингової групи відповідають за якість, достовірність та повноту проведеного моніторингового візиту в межах повноважень та визначених завдань.

Розділ 3. Оприлюднення інформації про проведення моніторингового візиту

Оприлюднення інформації про проведення моніторингового візиту здійснюється відповідно до Регламенту організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 № 39.15/23 (зі змінами).

Розділ 4. Складання звіту про проведення моніторингового візиту

4.1. Звіт за результатами моніторингового візиту готується відповідно до цих Методичних рекомендацій та Регламенту організації та проведення моніторингових візитів/безвиїзних перевірок з питань додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів, затвердженого наказом Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини від 11.04.2023 № 39.15/23 (зі змінами).

4.2. Структура звіту передбачена формою, що наведена у додатку 6 до цих Методичних рекомендацій.

4.3. Фахівці(-ні)/експерти(-ки), представники(-ці) громадських об'єднань (зокрема регіональних громадських об'єднань), міжнародних неурядових організацій, які долучалися до моніторингового візиту, не пізніше трьох робочих днів з дня його завершення або завершення відрядження для участі у ньому надсилають на електронну адресу керівника(-ці) моніторингової групи свої пропозиції до звіту, зокрема фото- та відеоматеріали (за наявності).

4.4. У разі виявлення порушень прав і свобод жінок і чоловіків у сфері, яка належить до компетенції інших структурних підрозділів Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, моніторингова група готує відповідну службову записку, яку погоджує з Представником(-цею) Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини з рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів/директором(-кою) Департаменту моніторингу додержання рівних прав і свобод, прав національних меншин, політичних та релігійних поглядів та надсилає на розгляд відповідному представнику(-ці) Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини/директору(-ці) Департаменту Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини за напрямком діяльності системою електронного документообігу.

Розділ 5. Особливості проведення безвиїзних перевірок

5.1. Безвиїзна перевірка здійснюється шляхом моніторингу відкритих джерел інформації, надсилання запиту до об'єкта моніторингу, а також опрацювання наданих у відповідь опитувальників, документів, матеріалів та пояснень посадових осіб об'єкта моніторингу.

5.2. У разі потреби можуть проводитися онлайн-зустрічі з представниками(-цями) регіональних або місцевих громадських об'єднань, жіночих ініціативних груп, які діють у сфері захисту прав людини та/або представляють інтереси різних груп жінок і чоловіків. Такі зустрічі сприяють уточненню актуального контексту щодо дотримання прав і врахування потреб різних груп жінок і чоловіків, зокрема вразливих, на відповідній території.

5.3. За результатами безвиїзної перевірки готується звіт згідно зі структурою, наведеною у додатку 6 до цих Методичних рекомендацій.

5.4. Оприлюднення інформації про проведення безвиїзної перевірки здійснюється у порядку, передбаченому для оприлюднення інформації про проведення моніторингового візиту.

**Директор Департаменту моніторингу
додержання рівних прав і свобод,
прав національних меншин,
політичних та релігійних поглядів**

Олена АНТОНЕНКО

ОПИТУВАЛЬНИК

для проведення моніторингового візиту/безвиїзної перевірки щодо дотримання обласними військовими/державними адміністраціями, районними військовими/державними адміністраціями, сільськими/селищними/міськими радами прав і свобод та забезпечення потреб різних груп жінок і чоловіків, особливо серед вразливих в умовах воєнного стану в Україні

Назва об'єкта моніторингу _____

Контактні дані відповідального працівника/-ниці об'єкта моніторингу (для уточнення додаткової інформації опитувальника) _____

Дата заповнення опитувальника «__» _____ 20__ року

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Загальні питання діяльності гуманітарних штабів			
1.	Чи створено у області/районі/територіальній громаді гуманітарний штаб?	Так ☐ Якщо «Так», коли створено гуманітарний штаб? Які завдання та напрямки роботи гуманітарного штабу? Хто залучений у роботу гуманітарного штабу (*за можливості вкажіть, будь ласка, яка кількість жінок і чоловіків залучені до роботи)?	Ні ☐
2.	Чи здійснюється гуманітарним штабом оцінка та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп, які постраждали від війни та потребують допомоги?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, результати оцінки базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
2-1.	Чи здійснюється у партнерстві з громадськими організаціями, жіночими правозахисними організаціями оцінка та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп, які постраждали від війни та потребують допомоги?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, у партнерстві з якими громадськими організаціями, жіночими правозахисними групами здійснювалася/здійснюється оцінка базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	
3.	Чи є у гуманітарному штабі критерії пріоритетності надання допомоги жінкам і чоловікам, які постраждали від війни <i>(наприклад, жінкам і чоловікам похилого віку, з інвалідністю, малозабезпеченим жінкам і чоловікам, вагітним жінкам, самотніми жінкам, одиноким матерям/батькам тощо)?</i>	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, критерії пріоритетності надання гуманітарної допомоги жінкам і чоловікам, які постраждали від війни: - нагальна потреба отримувача гуманітарної допомоги ☐; - життєво важлива потреба отримувача гуманітарної допомоги ☐; - вразливість отримувача гуманітарної допомоги ☐; - інше <i>(вкажіть)</i> Також вкажіть, будь ласка, пріоритетні цільові групи отримувачів(-чок) допомоги у гуманітарному штабі.	Ні ☐
4.	Чи є у гуманітарному штабі можливість здійснювати адресний довіз допомоги <i>(наприклад, питної води, продовольчих наборів, засобів особистої гігієни тощо)</i> до місць проживання/перебування вразливих груп жінок і чоловіків <i>(наприклад, жінок і чоловіків з інвалідністю, самотніх лежачих жінок і чоловіків похилого віку, вагітних жінок, жінок і чоловіків, які проживають у віддалених населених пунктах тощо)?</i>	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, практичні приклади адресного довозу гуманітарної допомоги вразливим групам жінок і чоловіків.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Участь жінок у процесі прийняття рішень			
5.	Чи залучаються жіночі правозахисні організації та інші жіночі організації та ініціативні групи до консультацій та розробки регіональних/місцевих програмних документів (стратегій, планів дій, цільових програм тощо), заходів, спрямованих на захист та підтримку вразливих груп жінок і чоловіків?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які жіночі організації та ініціативні групи ви залучаєте до консультацій та/або розробки регіональних/місцевих програмних документів або заходів. Додайте, будь ласка, перелік цих регіональних/місцевих програмних документів або заходів.	Ні ☐
6.	Чи залучаються до консультацій жінки і чоловіки, які перемістилися з територій ведення бойових дій, до розроблення регіональних/місцевих програмних документів (стратегій, планів дій, цільових програм тощо), заходів, спрямованих на їх захист та підтримку у приймаючих громадах?	Так ☐ Якщо «Так», наведіть, будь ласка, приклади цих регіональних/місцевих програмних документів або заходів.	Ні ☐
7.	Чи є в області/районі/територіальній громаді позитивні приклади співпраці (започаткованих ініціатив) з жіночими правозахисними організаціями або окремими ініціативними групами жінок спрямованих на задоволення практичних та стратегічних потреб та інтересів різних груп мешканців і мешканок області/району/територіальної громади в умовах воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», наведіть, будь ласка, приклади цих ініціатив.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Безпечне місце для тимчасового перебування або тривалого проживання жінок і чоловіків, які постраждали від війни			
8.	Чи створено/діють у області/районі/громаді місця тимчасового перебування або довготривалого проживання для жінок і чоловіків, які постраждали від війни?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, на базі яких закладів створено такі місця? Який термін передбачено для перебування/проживання у них? З початку запровадження воєнного стану, яка кількість жінок і чоловіків проживала у таких пунктах тимчасового проживання? За можливості наведіть, будь ласка, дезаггеговані дані (за віком, наявністю інвалідності, сімейним станом та іншими релевантними ознаками).	Ні ☐
9.	Чи створено у місцях тимчасового перебування, довготривалого проживання належні та комфортні, безпечні умови для проживання жінок і чоловіків?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, які саме умови створено: - наявність індивідуального спального місця, постільної білизни ☐; - наявність централізованого опалення, вентиляції, електропостачання, освітлення ☐; - наявність кімнат для проживання окремо для жінок, окремо для чоловіків ☐; - наявність обладнаних душових кімнат (індивідуальних) окремо для жінок, окремо для чоловіків ☐; - наявність туалетних кімнат окремо для жінок, окремо для чоловіків, які облаштовані у вигляді індивідуальних кабін/кімнат з можливістю закриття зсередини ☐; - наявність пеленальних комодів або столиків для малюків ☐;	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		- наявність пункту першої медичної допомоги, а також медикаментів першої необхідності ☐; - наявність кухні для самостійного приготування та споживання їжі ☐; - наявність безкоштовної питної води та продуктів харчування ☐; - наявність безпечного укриття (бомбосховища) ☐; - наявність відокремлених місць для куріння ☐; - наявність дитячих кімнат/майданчиків ☐; - інше(вказіть): _____ _____	
10.	Чи пропонуються додаткові послуги для жінок і чоловіків, які проживають у місцях тимчасового перебування та довготривалого проживання щоб забезпечити їм належні, безпечні та комфортні умови?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які послуги пропонуються, наприклад: - послуга з приготування їжі (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - послуга з надання посуду для приготування їжі (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - послуга з прання одягу (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - послуга з прасування одягу (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - послуга з дозвілля хлопців і дівчат дошкільного та/або шкільного віку (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - інші послуги (вказіть): _____ _____	Ні ☐
11.	Чи доступні місця тимчасового перебування та довготривалого проживання для жінок і чоловіків з інвалідністю?	Так ☐ Додатково, будь ласка, зазначте про те, чи обладнані місця тимчасового перебування та довготривалого проживання:	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді
		- пандусом відповідним кутом нахилу <i>(не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см) шириною не менше 120 см □</i>); - у разі відсутності пандусу – наявними підйомними механізмами <i>(іншими приладами розумного пристосування)</i>, що дозволяють людям з інвалідністю увійти до будівлі, у якому розташований пункт тимчасового перебування (проживання) □; - наявність вільного простору для маневрування крісла колісного <i>(не менше 150 см внизу та вгорі перед пандусом)</i> та відсутність перешкод поруч для входу до приміщення пункту тимчасового перебування (проживання) □; - ліфтом та/або підйомником в середині будівлі пункту тимчасового перебування □; - у разі наявності сходів всередині пункту тимчасового перебування (проживання) <i>(облаштування пандусом (не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см) з шириною не менше 120 см □; наявність ліфта та/або підйомника □)</i>; - санітарно-гігієнічним приміщенням/кімнатою облаштованою під потреби людей з інвалідністю <i>(розташоване на доступному поверсі □; ширина кабіни санітарного вузла 165 см і глибина 180 см □; ширина дверних прорізів не менше 90 см □; наявність поручнів поруч із унітазом на висоті 90 см □; наявність умивальника, розміщений на висоті 70 см □)</i>. Зазначте, будь ласка, на якому поверсі (поверхах) розташовані місця для перебування/проживання? За можливості, надайте, будь ласка, фотоматеріали на підтвердження забезпечення доступних умов.

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
12.	Чи здійснюється періодично працівниками (-цями) територіального управління Національної поліції перевірка дотримання правопорядку у місцях тимчасового перебування, довготривалого проживання?	Так ☐	Ні ☐
Дошкільна та повна загальна середня освіта			
13.	Чи організовано у області/районі/територіальній громаді роботу закладів дошкільної освіти?	Так ☐ Якщо «Так», у якому форматі працюють заклади дошкільної освіти: - очний ☐ ; - дистанційний ☐ ; - змішаний (поєднує дистанційний та очний формати) ☐ .	Ні ☐
14.	Чи запроваджено в області/районі/територіальній громаді послугу з догляду за дитиною до досягнення нею трьох років «Муніципальна няня»?	Так ☐ Якщо «Так», яка кількість батьків/опікунів звернулася за призначенням послуги «Муніципальна няня» за останні два роки? У разі, якщо здійснювалося оцінювання рівня задоволеності батьків/опікунів отриманою послугою «Муніципальна няня», додайте, будь ласка, ці результати.	Ні ☐
15.	Чи організовано у області/районі/територіальній громаді навчання для хлопців і дівчат шкільного віку?	Так ☐ Якщо «Так», у якому форматі працюють загальноосвітні навчальні заклади: - очний ☐ ; - дистанційний ☐ ; - змішаний (поєднує дистанційний та очний формати) ☐ .	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
16.	Чи змінилися можливості дівчат, хлопців, зокрема із числа вразливих груп, у доступі до освітніх послуг в умовах воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, як змінилися можливості у доступі до освітніх послуг.	Ні ☐
17.	Чи здійснюється оцінка потреб щодо організації та надання освітніх послуг для хлопців і дівчат, зокрема для хлопців і дівчат шкільного віку із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, приклади оцінки потреб.	Ні ☐
18.	Чи використовує область/район/територіальна громада потенціал педагогів та педагогинь – жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб для надання освітніх послуг?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, яку кількість педагогів та педагогинь із числа внутрішньо переміщених осіб вдалося залучити до надання освітніх послуг: - жінок ☐ ; - чоловіків ☐ .	Ні ☐
19.	Чи вживаються заходи для забезпечення рівного доступу до освітніх послуг дівчат, хлопців, зокрема із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐
20.	Чи вживаються заходи для організації інклюзивного навчання для дівчат, хлопців з особливими освітніми потребами?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Продовольча безпека			
21.	Під час формування списків продовольчих наборів/товарів для розподілу, чи здійснюється обговорення/консультації із вразливими групами жінок і чоловіків (наприклад, з жінками і чоловіками з інвалідністю, жінками і чоловіками похилого віку, жінками і чоловіками із числа багатодітних та малозабезпечених сімей, жінками і чоловіками із числа внутрішньо переміщених осіб, з матерями-годувальницями тощо), які продовольчі товари та продукти необхідно включити до списку?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, з якими вразливими групами жінок і чоловіків здійснювалося/здійснюється обговорення та у який спосіб.	Ні ☐
21-1	Яким чином забезпечується можливість вразливим групам жінок і чоловіків, зокрема жінкам і чоловікам із числа маломобільних груп населення, отримати продовольчі набори/товари?	Вкажіть, будь ласка, які заходи або дії вживаються для забезпечення вразливих груп жінок і чоловіків продовольчими наборами/товарами.	
22.	Чи здійснюється перевірка якості та терміну придатності продовольчих товарів і продуктів, які надаються як допомога вразливим групам жінок і чоловіків, які постраждали від війни?	Так ☐	Ні ☐
23.	Чи здійснюється моніторинг процесу розподілу продуктових наборів/продуктових товарів серед жінок і чоловіків, які постраждали від війни (наприклад, жінок і чоловіків літнього	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, основні результати проведених моніторингів.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	віку, жінок і чоловіків з інвалідністю, жінок і чоловіків із числа національних меншин (спільнот) тощо) з тим щоб виявляти можливі випадки дискримінації, вимагань або жорстокого поводження?		
Зайнятість. Фінансова та соціальна підтримка			
24.	Чи здійснюється в області/районі/територіальній громаді діяльність щодо підтримки працевлаштування вразливих груп жінок і чоловіків, особливо із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, про ініціативи/заходи з працевлаштування. За наявності дезагregованих даних за статтю, віком, інвалідністю вкажіть, будь ласка, кількість працевлаштованих осіб у період воєнного стану.	Ні ☐
25.	Чи вживаються у області/районі/територіальній громаді заходи (наприклад, зменшення орендної плати за торгову площу на місцевих ринках, введення кредитних канікул тощо) для стимулювання розвитку та підтримки малого та середнього підприємництва жінок і чоловіків?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, заходи стимулювання розвитку та підтримки малого й середнього підприємництва.	Ні ☐
26.	Чи здійснюється оцінка потреб щодо організації та надання соціальних послуг для різних груп жінок і чоловіків, зокрема для жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб та тих, які постраждали від війни?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, результати оцінки потреб у соціальних послугах.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
27.	Які види базових соціальних послуг в умовах воєнного стану є найзатребуванішими серед жінок, чоловіків, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують соціальних послуг?	Догляд вдома, денний догляд ☐; підтримане проживання ☐; соціальна адаптація ☐; соціальна інтеграція та реінтеграція ☐; надання притулку ☐; екстрене (кризове) втручання ☐; консультування ☐; соціальний супровід ☐; представництво інтересів ☐; посередництво ☐; соціальна профілактика ☐; натуральна допомога ☐; фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору ☐; переклад жестовою мовою ☐; догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних ☐; супровід під час інклюзивного навчання ☐; інформування ☐; медіація ☐.	
28.	Чи приймалися рішення про надання соціальних послуг екстрено (кризово) жінкам,	Так ☐	
			Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	чоловікам, сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах?	Якщо «Так», зазначте, будь ласка, якій кількості жінок ☐ , чоловіків ☐ , сімей ☐ надано соціальні послуги екстрено (кризово).	
29.	Чи були випадки зменшення фінансування регіональних/місцевих програм з питань соціального захисту, закладів соціального захисту задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?	Так ☐	Ні ☐
Охорона здоров'я			
30.	Чи вживаються заходи щодо забезпечення надання жінкам і чоловікам, зокрема із числа вразливих груп, належної медичної допомоги, зокрема екстреної, в умовах воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐
31.	Чи були випадки зменшення фінансування регіональних/місцевих програм розвитку, підтримки комунальних закладів охорони здоров'я та надання населенню медичних послуг задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
32.	Чи змінився обсяг надання послуг та/або скоротилася певна кількість медичних послуг, час прийому одного пацієнта(-ки) – жінки/чоловіка, навантаження на медичних працівників(-ць), які залишилися у медичному закладі у зв'язку із залученням інших медичних працівників та працівниць у військових діях?	Так ☐	Ні ☐
Захист від домашнього насильства, насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом)			
33.	Чи зафіксовані випадки домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, на території області/району/територіальної громади під час воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, кількість зафіксованих випадків домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. Надайте, будь ласка, дані, дезагреговані за статтю та видом насильства.	Ні ☐
34.	Чи звертаються за допомогою та реабілітацією постраждалі від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які види допомоги можуть отримати постраждалі від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом на відповідній території проживання? Чи функціонує система перенаправлення постраждалих до спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб?	Ні ☐
35.	Чи здійснюється інформування жінок і чоловіків, дівчат та хлопців, які постраждали	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, або стали свідками таких випадків про можливості отримання допомоги та реабілітації?	Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які канали комунікації використовуються для здійснення інформування.	
36.	Чи були випадки зменшення фінансування послуг з надання допомоги для постраждалих від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?	Так ☐	Ні ☐
Доступ до інформації. Збір даних			
37.	Чи забезпечено інклюзивний підхід під час інформування різних груп жінок і чоловіків, дівчат та хлопців про: - порядок та умови надання медичних, освітніх, адміністративних та соціальних послуг у області/районі/територіальній громаді в умовах воєнного стану; - можливості отримання грошової допомоги, ліків, продуктів харчування, засобів особистої гігієни тощо;	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, які формати використовуються для забезпечення інклюзивності та доступності інформації (наприклад, шрифт Брайля, жестова мова, повідомлення у спрощеному форматі, фотоілюстрації тощо).	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	- можливості інтеграції та адаптації для жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб у приймаючі громади.		
38.	Чи змінився демографічний профіль населення області/району/територіальної громади за статтю та віком у період воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, наскільки змінився демографічний профіль населення.	Ні ☐
39.	Чи здійснюється оперативне і систематичне виявлення та реєстрація різних груп жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб, які постраждали від війни, з метою здійснення оцінки їхніх потреб у захисті та допомозі?	Так ☐	Ні ☐
40.	Чи є розподілена за статтю та віком інформація (кількісна та якісна) про потреби, можливості та/або запити від осіб, які постраждали від війни <i>(наприклад, жінок і чоловіків похилого віку, самотніх матерів/батьків, жінок і чоловіків з інвалідністю, жінок і чоловіків із числа національних меншин (спільнот) тощо)?</i>	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, розподілену за статтю та віком інформацію про потреби, можливості та/або запити від осіб, які постраждали від війни.	Ні ☐

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування доступності та обсягу наданої гуманітарної допомоги з метою забезпечення потреб різних цільових груп жінок і чоловіків, зокрема вразливих

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Загальні питання діяльності гуманітарних штабів			
1.	Чи створено у області/районі/територіальній громаді гуманітарний штаб?	Так ☐ Якщо «Так», коли створено гуманітарний штаб? Які завдання та напрямки роботи гуманітарного штабу? Хто залучений у роботу гуманітарного штабу (*за можливості вкажіть, будь ласка, яка кількість жінок і чоловіків залучені до роботи)?	Ні ☐
2.	Чи здійснює гуманітарний штаб оцінку та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп, які постраждали від війни та потребують допомоги?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, результати оцінки базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	Ні ☐
2-1.	Чи здійснюється у партнерстві з громадськими організаціями, жіночими правозахисними організаціями та іншими жіночими організаціями, ініціативними групами жінок оцінка та аналіз базових потреб жінок і чоловіків, особливо із числа вразливих груп,	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, у партнерстві з якими громадськими організаціями, жіночими правозахисними групами, жіночими організаціями та ініціативними групами жінок здійснювався/	

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	які постраждали від війни та потребують допомоги?	здійснюється оцінка базових потреб жінок і чоловіків, які постраждали від війни та потребують допомоги.	
3.	Чи є у гуманітарному штабі критерії пріоритетності надання допомоги жінкам і чоловікам, які постраждали від війни <i>(наприклад, жінкам і чоловікам похилого віку, з інвалідністю, малозабезпеченим жінкам і чоловікам, вагітним жінкам, самотніми матерям/батькам тощо)?</i>	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, критерії пріоритетності надання гуманітарної допомоги жінкам і чоловікам, які постраждали від війни: - нагальна потреба отримувача(-ки) гуманітарної допомоги ☐; - життєво важлива потреба отримувача(-ки) гуманітарної допомоги ☐; - вразливість отримувача(-ки) гуманітарної допомоги ☐; - інше <i>(вказіть)</i> _____ _____ Також вкажіть, будь ласка, пріоритетні цільові групи отримувачів(-ок) допомоги в гуманітарному штабі.	Ні ☐
4.	Чи є у гуманітарному штабі можливість здійснювати адресний довіз допомоги <i>(наприклад, питної води, продовольчих наборів, засобів особистої гігієни тощо)</i> до місць проживання/перебування вразливих груп жінок і чоловіків <i>(наприклад, жінок і чоловіків з інвалідністю, самотніх жінок і чоловіків похилого віку, які мають труднощі з пересуванням, вагітних жінок, жінок і чоловіків, які проживають у віддалених населених пунктах тощо)?</i>	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, практичні приклади адресного довозу гуманітарної допомоги вразливим групам жінок і чоловіків.	Ні ☐

№ - п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Продовольча безпека			
5.	Під час формування списків продовольчих наборів/товарів для розподілу, чи здійснюється обговорення/консультації із вразливими групами жінок і чоловіків (наприклад, з жінками і чоловіками з інвалідністю, жінками і чоловіками похилого віку, жінками і чоловіками із числа багатодітних та малозабезпечених сімей, жінками і чоловіками із числа внутрішньо переміщених осіб, з матерями-годувальницями тощо), які продовольчі товари та продукти необхідно включити до списку?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, з якими вразливими групами жінок і чоловіків здійснювалося/здійснюється обговорення та у який спосіб.	Ні ☐
5-1.	Яким чином забезпечується можливість вразливим групам жінок і чоловіків, зокрема жінками і чоловіками із числа маломобільних груп населення, отримати продовольчі набори/товари?	Вкажіть, будь ласка, які заходи або дії вживаються для забезпечення вразливих груп жінок і чоловіків продовольчими наборами/товарами.	
6.	Чи здійснюється перевірка якості та терміну придатності продовольчих товарів і продуктів, які надаються як допомога вразливим групам жінок і чоловіків, які постраждали від війни?	Так ☐	Ні ☐
7.	Чи здійснюється моніторинг процесу розподілу продуктових наборів/товарів серед жінок і чоловіків, які постраждали від війни (наприклад, жінок і чоловіків літнього віку,	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, основні результати проведених моніторингів.	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	жінок і чоловіків з інвалідністю, жінок і чоловіків із числа національних меншин (спільнот) тощо), з метою виявлення можливих випадків дискримінації, вимагань або жорстокого поводження?		

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування доступності притулків/пунктів тимчасового перебування (проживання) для жінок і чоловіків з інвалідністю та інших маломобільних груп та оцінки умов проживання різних груп жінок і чоловіків, які постраждали від війни

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Безпечний і тимчасовий притулок/пункти тимчасового перебування для жінок і чоловіків, які постраждали від війни			
1.	Чи створено/діють у області/районі/громаді місця тимчасового перебування або довготривалого проживання для жінок і чоловіків, які постраждали від війни?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, на базі яких закладів створено такі місця? Який термін передбачено для перебування/проживання у них? З початку запровадження воєнного стану, яка кількість жінок і чоловіків проживала у таких пунктах тимчасового проживання? За можливості наведіть, будь ласка, дезагреговані дані (за віком, наявністю інвалідності, сімейним станом та іншими релевантними ознаками).	Ні ☐
2.	Чи створено у місцях тимчасового перебування, довготривалого проживання належні та комфортні, безпечні умови для проживання жінок і чоловіків?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, які саме умови створено: - наявність індивідуального спального місця, постільної білизни ☐; - наявність централізованого опалення, вентиляції, електропостачання, освітлення ☐; - наявність кімнат для проживання окремо для жінок, окремо для чоловіків ☐;	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		- наявність обладнаних душових кімнат (індивідуальних) окремо для жінок, окремо для чоловіків ☐; - наявність туалетних кімнат окремо для жінок, окремо для чоловіків, які облаштовані у вигляді індивідуальних кабін/кімнат з можливістю закриття зсередини ☐; - наявність пеленальних комодів або столиків для малюків ☐; - наявність пункту першої медичної допомоги, а також медикаментів першої необхідності ☐; - наявність кухні для самостійного приготування та споживання їжі ☐; - наявність безкоштовної питної води та продуктів харчування ☐; - наявність безпечного укриття (бомбосховища) ☐; - наявність відокремлених місць для куріння ☐; - наявність дитячих кімнат/майданчиків ☐; - інше(вказіть): _____ _____	
3.	Чи пропонуються додаткові послуги для жінок і чоловіків, які проживають у місцях тимчасового перебування та довготривалого проживання щоб забезпечити їм належні, безпечні та комфортні умови?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які послуги пропонуються, наприклад: - послуга з приготування їжі (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - послуга з надання посуду для приготування їжі (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - послуга з прання одягу (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - послуга з прасування одягу (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - послуга з дозвілля хлопців і дівчат дошкільного та/або шкільного віку (безоплатно ☐; на платній основі ☐); - інші послуги (вказіть):	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		- _____ _____	
4.	Чи доступні місця тимчасового перебування та довготривалого проживання для жінок і чоловіків з інвалідністю?	Так ☐ Додатково, будь ласка, зазначте про те, чи обладнані місця тимчасового перебування та довготривалого проживання: - пандусом відповідним кутом нахилу (<i>не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см</i>) шириною не менше 120 см ☐); - у разі відсутності пандусу – наявними підйомними механізмами (<i>іншими приладами розумного пристосування</i>), що дозволяють людям з інвалідністю увійти до будівлі, у якому розташований пункт тимчасового перебування (проживання) ☐; - наявність вільного простору для маневрування крісла колісного (<i>не менше 150 см внизу та вгорі перед пандусом</i>) та відсутність перешкод поруч для входу до приміщення пункту тимчасового перебування (проживання) ☐; - ліфтом та/або підйомником в середині будівлі пункту тимчасового перебування ☐; - у разі наявності сходів всередині пункту тимчасового перебування (проживання) (<i>облаштування пандусом (не більше 1:10 при перепаді висот до 20 см та не більше 1:12 при перепаді від 20 см) з шириною не менше 120 см ☐; наявність ліфта та/або підйомника ☐);</i> - санітарно-гігієнічним приміщенням/кімнатою облаштованою під потреби людей з інвалідністю (<i>розташоване на доступному поверсі ☐; ширина кабіни санітарного вузла 165 см і глибина 180 см ☐; ширина дверних прорізів не менше 90 см ☐; наявність поручнів поруч із унітазом на висоті 90 см ☐; наявність умивальника, розміщений на висоті 70 см ☐.</i>	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		Зазначте, будь ласка, на якому поверсі (поверхах) розташовані місця для перебування/проживання? За можливості, надайте, будь ласка, фотоматеріали на підтвердження забезпечення доступних умов.	
5.	Чи здійснюється періодично працівниками (-цями) територіального управління Національної поліції перевірка дотримання правопорядку у місцях тимчасового перебування, довготривалого проживання?	Так ☐	Ні ☐

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування стану забезпечення освітою дівчат і хлопців, особливо з числа вразливих груп, в умовах воєнного стану

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Дошкільна та повна загальна середня освіта			
1.	Чи організовано у області/районі/територіальній громаді роботу закладів дошкільної освіти?	Так ☐ Якщо «Так», у якому форматі працюють заклади дошкільної освіти: - очний ☐ - дистанційний ☐ - змішаний (поєднує дистанційний та очний формати) ☐ .	Ні ☐
2.	Чи запроваджено в області/районі/територіальній громаді послугу з догляду за дитиною до досягнення нею трьох років «Муніципальна няня»?	Так ☐ Якщо «Так», яка кількість батьків/опікунів звернулася за призначенням послуги «Муніципальна няня» за останні два роки? У разі, якщо здійснювалося оцінювання рівня задоволеності батьків/опікунів отриманою послугою «Муніципальна няня», додайте, будь ласка, ці результати.	Ні ☐
3.	Чи організовано у області/районі/територіальній громаді навчання для хлопців і дівчат шкільного віку?	Так ☐ Якщо «Так», у якому форматі працюють загальноосвітні навчальні заклади: - очний ☐ - дистанційний ☐ - змішаний (поєднує дистанційний та очний формати) ☐ .	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
4.	Чи змінилися можливості дівчат, хлопців, зокрема із числа вразливих груп, у доступі до освітніх послуг в умовах воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, як змінилися можливості у доступі до освітніх послуг.	Ні ☐
5.	Чи здійснюється оцінка потреб щодо організації та надання освітніх послуг для хлопців і дівчат, зокрема для хлопців і дівчат шкільного віку із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так ☐ Якщо «Так», додайте, будь ласка, приклади оцінки потреб.	Ні ☐
6.	Чи використовує область/район/територіальна громада потенціал педагогів та педагогинь – жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб для надання освітніх послуг?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, яку кількість педагогів та педагогинь із числа внутрішньо переміщених осіб вдалося залучити до надання освітніх послуг: - жінок ☐ ; - чоловіків ☐ .	Ні ☐
7.	Чи вживаються заходи для забезпечення рівного доступу до освітніх послуг дівчат, хлопців, зокрема із числа внутрішньо переміщених осіб?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐
8.	Чи вживаються заходи для організації інклюзивного навчання для дівчат, хлопців з особливими освітніми потребами?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які заходи вживаються.	Ні ☐

ОПИТУВАЛЬНИК

для з'ясування якості та обсягу надання соціальних послуг для різних груп жінок і чоловіків, зокрема з числа внутрішньо переміщених осіб та тих, які постраждали від війни

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Соціальна підтримка			
1.	Чи здійснюється оцінка потреб щодо організації та надання соціальних послуг для різних груп жінок і чоловіків, зокрема для жінок і чоловіків із числа внутрішньо переміщених осіб та тих, які постраждали від війни?	Так ☐	Ні ☐
		Якщо «Так», зазначте, будь ласка, результати оцінки потреб у соціальних послугах.	
2.	Які види базових соціальних послуг в умовах воєнного стану є найзатребуванішими серед жінок, чоловіків, які перебувають у складних життєвих обставинах та потребують соціальних послуг?	Догляд вдома, денний догляд ☐ ; підтримане проживання ☐ ; соціальна адаптація ☐ ; соціальна інтеграція та реінтеграція ☐ ; надання притулку ☐ ; екстрене (кризове) втручання ☐ ; консультування ☐ ; соціальний супровід ☐ ; представництво інтересів ☐ ; посередництво ☐ ;	

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
		соціальна профілактика ☐ ; натуральна допомога ☐ ; фізичний супровід осіб з інвалідністю, які мають порушення опорно-рухового апарату та пересуваються на кріслах колісних, порушення зору ☐ ; переклад жестовою мовою ☐ ; догляд та виховання дітей в умовах, наближених до сімейних ☐ ; супровід під час інклюзивного навчання ☐ ; інформування ☐ ; медіація ☐ .	
3.	Чи приймалися рішення про надання соціальних послуг екстрено (кризово) жінкам, чоловікам, сім'ям, які перебувають у складних життєвих обставинах?	Так ☐ Якщо «Так», зазначте, будь ласка, якій кількості жінок ☐ , чоловіків ☐ , сімей ☐ надано соціальні послуги екстрено (кризово).	Ні ☐
4.	Чи були випадки зменшення фінансування регіональних/місцевих програм з питань соціального захисту, закладів соціального захисту задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
Захист від домашнього насильства, насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом)			
5.	Чи зафіксовані випадки домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, на території області/району/територіальної громади під час воєнного стану?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, кількість зафіксованих випадків домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом. Надайте, будь ласка, дані, дезагредовані за статтю та видом насильства.	Ні ☐
6.	Чи звертаються за допомогою та реабілітацією постраждалих від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які види допомоги можуть отримати постраждалі від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом на відповідній території проживання? Чи функціонує система перенаправлення постраждалих до спеціалізованих служб підтримки постраждалих осіб?	Ні ☐
7.	Чи здійснюється інформування жінок і чоловіків, дівчат та хлопців, які постраждали від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, або стали свідками таких випадків про можливості отримання допомоги та реабілітації?	Так ☐ Якщо «Так», вкажіть, будь ласка, які канали комунікації використовуються для здійснення інформування.	Ні ☐
8.	Чи були випадки зменшення фінансування послуг з надання допомоги для постраждалих	Так ☐	Ні ☐

№ п/п	Запитання	Пояснення до відповіді	
	від домашнього насильства, насильства за ознакою статі, сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом, задля спрямування коштів на заходи загальної мобілізації та з метою відсічі збройної агресії Російської Федерації проти України та забезпечення національної безпеки, усунення загрози небезпеки державній незалежності України, її територіальній цілісності?		

Форма Звіту за результатами проведеного моніторингового візиту/безвиїзної перевірки

до _____
(повна назва об'єкта моніторингу)

Дата «__» _____ 20__ р.

I. Склад моніторингової групи:

1. ПІБ представника(-ці) Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, посада _____
2. ПІБ представника(-ці) Регіонального представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини _____
3. ПІБ представниці жіночої організації / ПІБ представника(-ці) громадського об'єднання, яке працює у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та/або репрезентує різні групи жінок і чоловіків. _____

II. Керівництво обласної/районної військової/державної адміністрації, органу місцевого самоврядування, моніторинг якого проводився:

1. ПІБ, посада _____

III. Відповідно до вимог статті 13 Закону України «Про Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини» працівники(-ці) Секретаріату Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, Регіонального представництва Уповноваженого Верховної Ради України з прав людини, разом із представниками(-цями) жіночих організацій / громадських об'єднань, які працюють у сфері забезпечення рівних прав та можливостей жінок і чоловіків та/або репрезентують різні групи жінок і чоловіків провели моніторинговий візит до _____, що розташована (-ний) за адресою: _____.

У разі, якщо було проведено попередній моніторинговий візит, необхідно зазначити коли він проводився _____.

Перелічити рекомендації, які були надані:

1. Загальні питання діяльності гуманітарних штабів _____

2. Участь жінок у процесі прийняття рішень _____

3. Безпечний і тимчасовий притулок/пункти тимчасового перебування для жінок і чоловіків, які постраждали від війни _____

4. Дошкільна та повна загальна середня освіта _____

5. Продовольча безпека _____

6. Зайнятість. Фінансова та соціальна підтримка

7. Надання медичних послуг

8. Захист від домашнього насильства, насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом)

9. Доступ до інформації. Збір даних

Зазначити про стан виконання обласною/районною військовою/державною адміністрацією, органом місцевого самоврядування рекомендацій наданих за результатами попереднього візиту:

IV. Висновки за результатами моніторингового візиту:

1. Загальні питання діяльності гуманітарних штабів

2. Участь жінок у процесі прийняття рішень

3. Безпечний і тимчасовий притулок/пункти тимчасового перебування для жінок і чоловіків, які постраждали від війни

4. Надання освітніх послуг

5. Продовольча безпека

6. Зайнятість. Фінансова та соціальна підтримка

7. Надання медичних послуг

8. Захист від домашнього насильства, насильства за ознакою статі (зокрема сексуального насильства, пов'язаного з конфліктом)

9. Доступ до інформації. Збір даних

10. Виявлені факти порушення прав і свобод жінок і чоловіків

IV. Рекомендації за наслідками моніторингового візиту:

1. Удосконалення процесу інформування та збору даних

2. Інклюзивні та гендерно відповідальні заходи, спрямовані на захист та підтримку вразливих груп жінок і чоловіків, подолання негативних наслідків війни на їхнє становище, розширення можливостей

3. Надання інклюзивних та гендерно відповідальних послуг різних групам жінок і чоловіків, особливо вразливим та тим, хто зазнав негативного впливу війни

4. Інші пропозиції

Дата «__» _____ 20__ р.

Підписи членів(-кинь)
моніторингової групи: